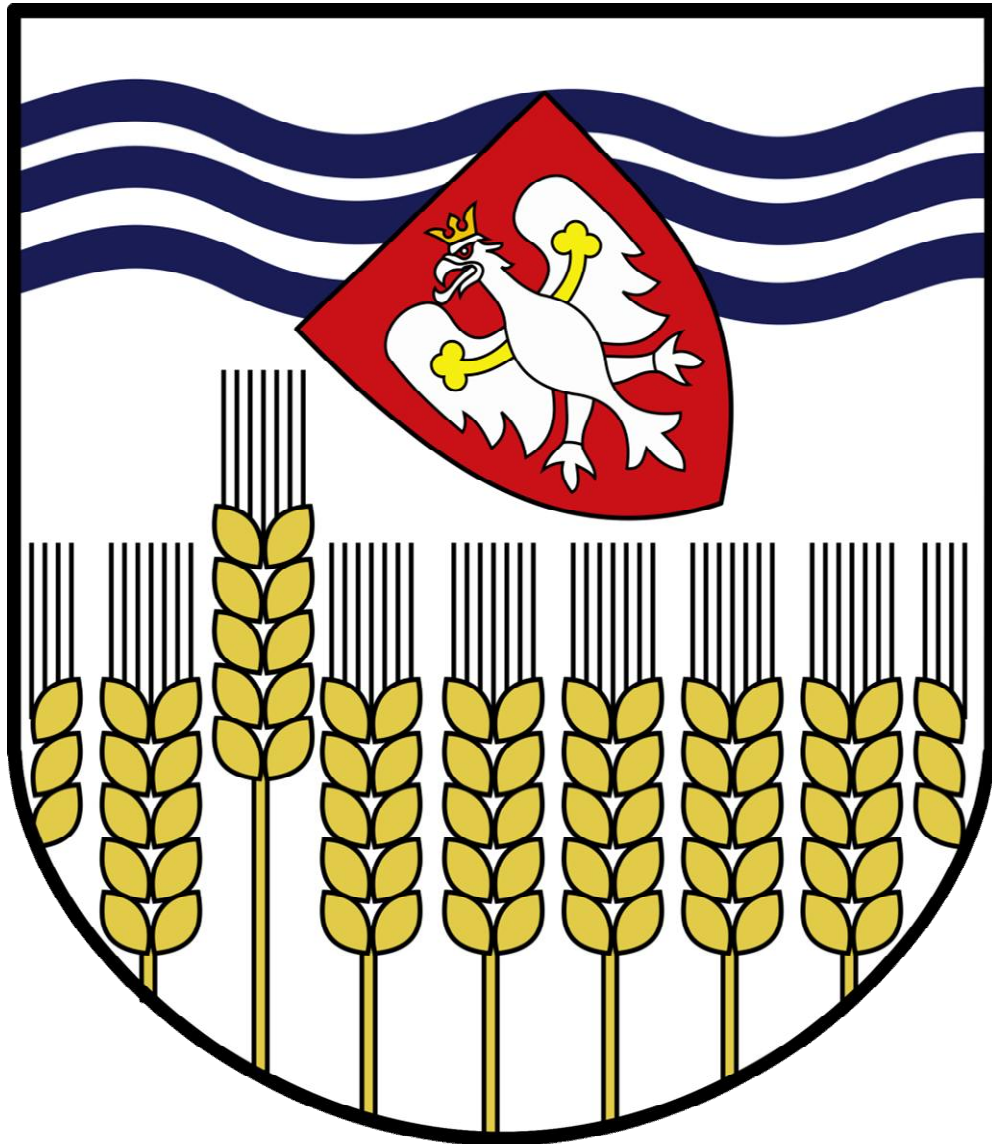

STRATEGIA ROZWOJU GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI NA LATA 2015-2020

1. WPROWADZENIE

1.1. Wstęp

Strategia rozwoju jednostki terytorialnej jest dokumentem definiującym jej najważniejsze przedsięwzięcia społeczne, gospodarcze i środowiskowe, w tym zawiera kierunki alokacji zasobów, które w możliwie najlepszy sposób powinny przyczynić się do realizacji pożądanej wizji rozwoju.

Prace nad strategią rozpoczęły się we wrześniu 2014 r., z inicjatywy władz lokalnych. Harmonijny i zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Nowogródek Pomorski rozumiany w ujęciu lokalnym, ale również regionalnym, krajowym oraz europejskim ma fundamentalne znaczenie dla zapewnienia komfortu życia jej mieszkańców oraz przyjaznego otoczenia dla potencjalnych turystów, inwestorów i przedsiębiorców. Dokument ten stanowił będzie narzędzie do właściwego wyboru długofalowych celów, ustalenia programów do realizacji zadań, ale przede wszystkim narzędzie stymulowania rozwoju gminy. Ramy czasowe opracowania stanowią lata 2015-2020. Konieczność tworzenia nowej Strategii Rozwoju Gminy wynika z nieustannie zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych, które wymagają wprowadzenia nowego spojrzenia na zasoby gminy oraz gospodarowania nimi w taki sposób, aby gmina mogła się rozwijać, wpisując jednocześnie najistotniejsze trendy w koncepcję wypracowaną na wyższych szczeblach zarządzania rozwojem.

Zasadnicza przesłanka formalno-prawna uzasadniająca potrzebę weryfikacji dokumentów strategicznych JST wynika z aktualizacji dokumentów europejskich (Europa 2020), krajowych (Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030 r., Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r.) i regionalnych - Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, a także Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). W związku z aktualizacją dokumentów wyższego szczebla, na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim istnieje potrzeba spójnego horyzontu czasowego strategii rozwoju gminy do roku 2020. Bezpośrednim uzasadnieniem tego działania jest przyjęcie horyzontu obejmującego w całości kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. 2014-2020) oraz przyjęcie horyzontu zbieżnego z horyzontem krajowej i regionalnej strategii rozwoju.

Zawarte w zaktualizowanej strategii zadania stawiają za cel przede wszystkim dążenie do zrównoważonego rozwoju Gminy Nowogródek Pomorski, który będzie procesem przenikania się, integrowania i spójnych działań politycznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania równowagi środowiska naturalnego oraz jego ochrony. Zadania ku stworzeniu lepszych warunków do życia w gminie skierowane są nie tylko do samorządu lokalnego, ale również do przedsiębiorców, instytucji, organizacji działających na jej terenie, mieszkańców, którzy w partnerstwie osiągną wspólny sukces.

1.2 Metodologia

Dokument powstał z zastosowaniem metody ekspercko - społecznej, zapewniającej partycypację społeczeństwa w tworzeniu Strategii Rozwoju Gminy oraz udział wszystkich zainteresowanych środowisk. Praca nad strategią odbyła się przy współudziale, pracowników i partnerów Gminy Nowogródek Pomorski, bazując na ich doświadczeniu, wiedzy i opinii. Partycypacja społeczeństwa w tworzeniu wizji przyszłości gminy za sprawą konsultacji społecznych odegrała równie ważną rolę. Wpływ społeczeństwa na życie gminy, poza uczestnictwem w formie aktu wyborczego, jest wartością nieocenioną. W procesie kreowania przyszłości gminy, tworzenia dokumentu strategicznego wszyscy mieszkańcy mieli możliwość aktywnego uczestnictwa. Projekt strategii został udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.nowogrodekpomorski.pl. Za pomocą tych konsultacji władze gminy przedstawiły mieszkańcom swoje

zamierzenia mając na uwadze nawiązanie konstruktywnego dialogu przy współtworzeniu wspólnej rzeczywistości oraz zapewnienie głosu wszystkim zainteresowanym.

1.3. Ogólna charakterystyka Gminy

- Położenie - Gmina Nowogródek Pomorski leży we wschodniej części powiatu myśliborskiego, znajdującego się w południowo – zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Od zachodu i północy sąsiaduje z gminą Myślibórz, od wschodu z gminą Barlinek. Południową i południowo – zachodnią granicę stanowi granica województw zachodniopomorskiego i lubuskiego, wzdłuż której gmina Nowogródek Pomorski sąsiaduje z gminami Kłodawa i Lubiszyn (powiat gorzowski). Granice administracyjne gminy Nowogródek Pomorski na przeważającej długości są granicami sztucznymi, biegnącymi w obrębie użytków rolnych i kompleksów leśnych. Na niewielkich odcinkach granicę stanowią naturalne wydzielienia, którymi są fragmenty koryta rzeki Marwicy i linii brzegowej jezior: południowy brzeg jeziora Sulimierskiego, północny brzeg jeziora Rokitno, wschodni i północny brzeg jeziora Karskie Małe, południowy brzeg jeziora Ściegienko, wschodni brzeg jeziora Kozie.
- powierzchnia – ok. 146 km², Gmina charakteryzuje się bardzo wysokim stopniem zalesienia (ok. 45 % powierzchni gminy).
- Gmina Nowogródek Pomorski jest gminą rolniczą, gospodarka żywnościowa jest jej podstawową funkcją.

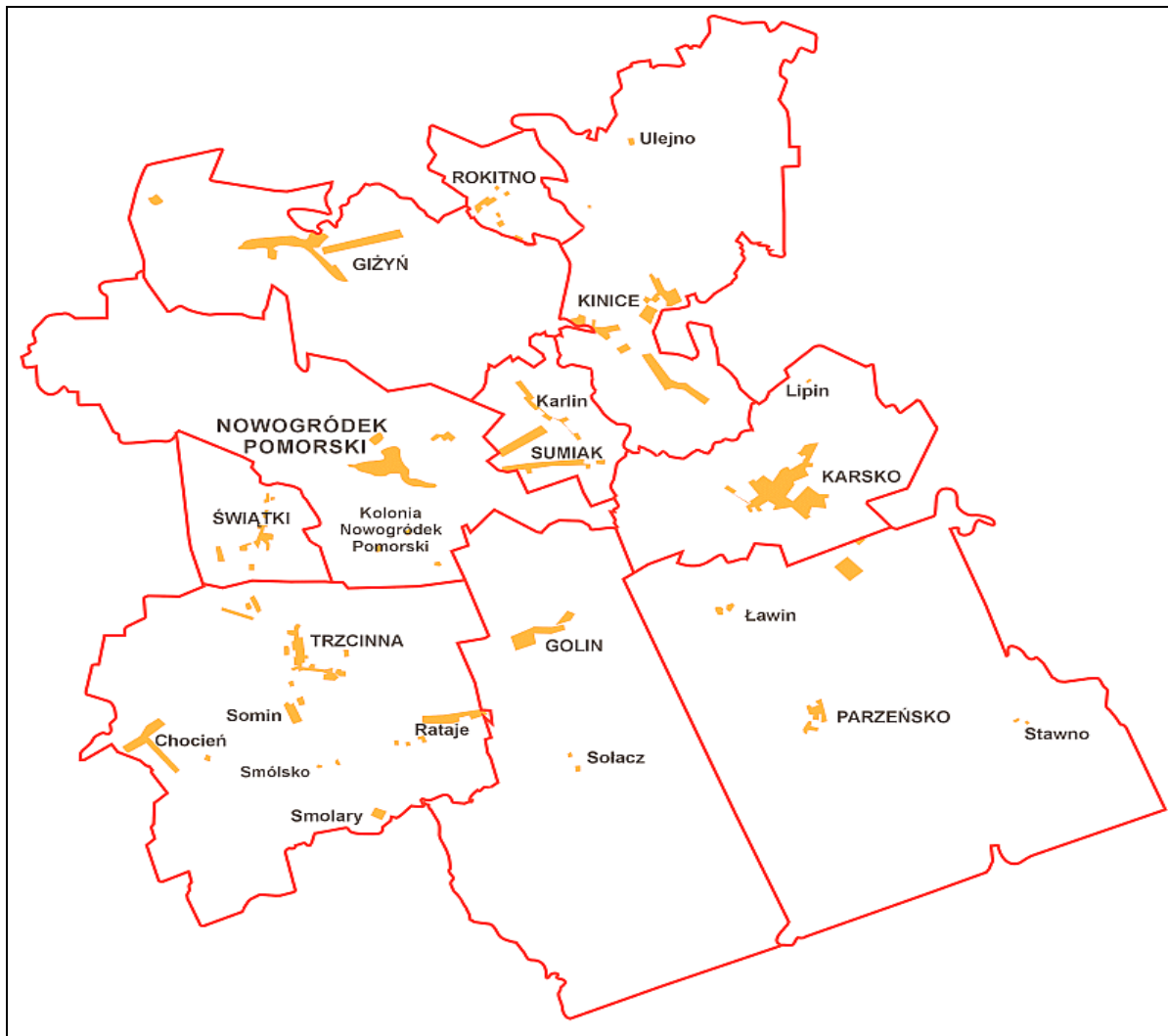
SCHEMAT NR 1 POŁOŻENIE GMINY NA TLE PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO KRAJU;

- W zakresie obsługi poziomu ponadgminnego gmina znajduje się w zasięgu Myśliborza i Barlinka. Usługi podstawowe koncentrują się we wsiach Nowogródek Pomorski i Karsko, ale część wsi na terenie gminy znajduje się bezpośrednio w obszarze oddziaływania Myśliborza i Barlinka. Wsie o funkcji rekreacyjnej: Kinice, Parzeńsko, Ulejno.
- Sieć osadnicza: Na obszarze gminy położone są 23 miejscowości w 10 sołectwach:
  - 1) sołectwo Giżyn;
  - 2) sołectwo Nowogródek Pomorski, obejmujące: Kolonię Nowogródek, Pachocino i Nowogródek Pomorski;

- 3) sołectwo Rokitno;
- 4) sołectwo Trzcina obejmujące wsie: Chocień, Rataje, Smolary, Smólsko, Somin, Trzcina;
- 5) sołectwo Sumiak, obejmujące wsie Karlin, Sumiak;
- 6) sołectwo Golin, obejmujące wsie Golin, Sołacz;
- 7) sołectwo Karsko, obejmujące wsie Karsko i Lipin;
- 8) sołectwo Świątki;
- 9) sołectwo Kinice, obejmujące wsie Kinice i Ulejno;
- 10) sołectwo Parzeńsko, obejmujące wsie Parzeńsko, Ławin i Stawno.

SCHEMAT NR 2 PODZIAŁ GMINY NA SOŁECTWA

- gmina Nowogródek Pomorski leży na granicy Pojezierza Myśliborskiego – część północna - i Równiny Gorzowskiej – część południowa (Kondracki 2002). Rzeźba terenu została ukształtowana przez lądolód skandynawski oraz procesy z nim związane. Ukształtowanie obszaru gminy charakteryzuje pasmowym układem głównych jednostek geomorfologicznych. Są to: równina sandrowa, strefa moreny czołowej oraz równina moreny dennej.
- Na obszarze gminy Nowogródek Pomorski znajduje się 9 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. Konfiguracja terenu urozmaicona, krajobraz pagórkowaty, charakterystyczne jest również występowanie wielu jezior, oczek wodnych rozrzuconych na całym obszarze; największym zbiornikiem wodnym jest jezioro Karskie Wielkie.
- Na terenie gminy Nowogródek Pomorski największą powierzchnię zajmują lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione – jest to ponad 45% powierzchni gminy. Użytki rolne stanowią drugą grupę użytków co do wielkości zajmowanej powierzchni – ponad 43%.

- zwarty kompleks leśny w południowej części gminy stanowi fragment zachodniej części rozległego obszaru leśnego zwanego Puszcza Barlinecką, rozciągającą się na obszarze zlewni rzek Kłodawki i Santocznej. Puszcza Barlinecka stanowi ważne ogniwo w tworzeniu sieci „zielonych płuc” w północno – zachodniej Polsce.
- Przez gminę przechodzi droga krajowa S 3 – Świnoujście - Szczecin – Zielona Góra – Jelenia Góra;
- przez wschodnią część gminy przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia [110 kV] relacji Gorzów – Mostkowo [gm. Barlinek].

1.4. Formy Ochrony Zabytków

Zabytki w rejestrze zabytków województwa zachodniopomorskiego

Na terenie gminy Nowogródek Pomorski w rejestrze zabytków województwa zachodniopomorskiego ujętych jest siedem obiektów: w GIŻYNIE zbór protestancki i park popałacowy, w KARSKU zbór protestancki, obecnie kościół filialny p. w. św. Antoniego, dwa dwory oraz park dworski, w NOWOGRÓDKU POMORSKIM kościół parafialny p.w. Matki Bożej Królowej Polskim i Kościół neogotycki p. w. św. Józefa Oblubieńca NMP z terenem dawnego cmentarza w Trzcinnej z 1898 r.

Gminna ewidencja zabytków

Gmina Nowogródek Pomorski posiada Gminną Ewidencję Zabytków, sporządzoną zgodnie z obowiązującymi przepisami. W gminnej ewidencji zabytków ujęto 164 obiekty.

W Y K A Z OBSZARÓW CHRONIONEGO KRAJOBRAZU znajdujących się na terenie gminy Nowogródek Pomorski

Tab.1

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Wielkość	Główne walory przyrodnicze
1.	OCHK „C Barlinek”	Pas od południowej części gminy wzdłuż na północny-wschód poprzez Parzeńsko, Karsko, Kinice, Giżyn i Ulejno	3.987 ha	Cenne ekosystemy i siedliska rzadkich gatunków flory i fauny, utworzono tu użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody,
2.	OCHK „B Myślibórz”	Wschód gminy pomiędzy Trzcinną i Chocieniem	350 ha	Cenne ekosystemy i siedliska rzadkich gatunków flory i fauny, utworzono tu obszar NATURA 2000 (Jezioro Kozie)

WYKAZ UŻYTKÓW EKOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI

Tab.2

Lp.	Lokalizacja	Pow. (ha)	Opis	Podstawa prawna	Cel ochrony
1.	Rokitno, 1 kmSW Oddz. 184c Nadl. Różańsko Obręb Giżyn działka nr 184/1	1,16	Fragmenty olesu, zarośla wierzbowe i leszczynowe; przytulia błotna, wierzbówka błotna, turzyca błotna, ostrożeń błotny, groszek łąkowy, trzcinnik piaszkowy.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Ekosystemy bagienne, ostoja zwierzyny.
2.	Rokitno, 1 km SSW Oddz. 182j Nadl. Różańsko Obr. Giżyn Dz. nr 182/3	1,04	Torfowisko niskie; turzyce, trzcina, na obrzeżach wierzby; Stw.: przytulia błotna, tojeść, wierzbówka błotna .	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Zachowanie zasobów genowych i różnych typów środowisk.
3.	1 km SE od Renic Oddz. 200i Nadl. Różańsko Obr. Nowogródek dz. nr 200/1	4,15	Zdegradowane o niewielkiej wartości florystycznej torfowisko niskie (wycięte wiązy). Stw.: ro- pucha szara, żaby - jeziorkowa, moczarowa, wodna, trawna.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Ostoja zwierzyny, rezerwar wody.
4.	Giżyn, 1,5 km S Oddz. 209h Nadl. Różańsko Obr. Nowogródek dz. nr 209/2	0,44	Zarośla wierzbowe z <i>Salix cinerea</i> otoczone olszą. Stw. sit rozpierzchły, tojeść pospolita, gwiazdnica pospolita.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Zachowanie zasobów genowych i różnych typów środowisk.
5.	Nowogródek P. 1,2 km S Oddz. 225h Nadl. Różańsko Obr. Giżyn dz. nr 225/1	2,34	Torfowisko przejściowe, wraz ze zbiornikiem polihumusowym, częściowo zarośnięte przez zarośla wierzbowe Stw.: gorysz błotny, wąkrota zwyczajna, siedmiopalecznik błotny, przytulia błotna, mięta nadwodna, żaby brunatne i zielone.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Ekosystemy bagienne, ostoja zwierzyny
6.	Wyspa na Jeziorze Karskie Wielkie Obr. Kinice Dz. 216/4	0,26	Olsza czarna; wierzby. Wyspa otoczona szuwarem trzciny-palk.	Rozp. nr 15/93 Woj. Gorz. z dn. 26.11.1993	Zachowanie cennych biotopów wyspy.
7.	Trze inna 3 km WWS Oddz. 161 h Nadl. Różańsko Obr. Trzcinnia dz. nr 706 .	4,60	Zarastający zbiornik wodny z przyległym olsem <i>Carici elon- gatae-Alnetum</i> . Stw. olsza czarna, jesion, kruszyna posp., dereń świdwa, kalina koralowa, malina, sadziec konopiasty. Bliżej wody: karbieniec pospolity, turzyca błotna, trzęślica modra, gorysz błotny, torfowce (<i>Sphagnum sp.</i>) zachyłnik zachyłnik(narecznica) błotny, tojeść pospolita, sit rozpierzchły, turzyca siwa, psianka słodkogórz, brzoza brodawkowata. Zbiornik zarastają: trzcina pospolita i kłóc wiechowata.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Rzadki w skali kraju szuwar kłociowy (<i>Cladietum marisci</i>) i coraz rzadziej zachowane olesy, ostoja ptactwa. Zagrożenia: zmiana stosunków wodnych, wynikająca np. z wycinki drzew w sąsiedztwie.
8.	Łubianka 1,2 km na zachód, Stawno (Polana) 0,4 km na północ Oddział leśny 424A – a, i, l, d, g, h, n, r, m, k, s, x, o Część działki nr 929 obręb Karsko, gmina	91,8 9	Głównie łąki długotrwale zalane wodą, szuwar złożony z turzyc, móżgi trzcinowej i traw. Rozlewiska Kłodawki. Stwierdzono: traszka zwyczajna, żaba jeziorowa, żaba moczarowa, żaba wodna, błotniak łąkowy, brzęczka, trzcinia i błotniak stawowy.	Uchwała Nr XXXV/222/14 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z 28 października 2014 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą „Polana” Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskie	Zachowanie wartości przyrodniczych, teren objęty ochroną to ostoja zwierzyny i miejsce występowania gatunków objętych ochroną gatunkową, w tym gatunki zagrożone wyginięciem w skali światowej..

	Nowogródek Pomorski, powiat Myśliborski, woj. Zachodniopomorskie			go z dnia 1 grudnia 2014 r. poz. 4782	
9.	Parzeńsko 2,5 km SE Oddz.479g Nadl. Barlinek Obr. Karsko (Polana) dz. nr 479/1	0,70	Oles, Gleba -mursz: mursz na pias. Pokrywa gleby zdziczała; śmialek pogięty, turzyca sina.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Ekosystemy bagienne, ostoja zwierzyny.
10.	Parzeńsko 2,6 kmSE Oddz. 479f Nadl. Barlinek Obr. Karsko (Polana) dz. nr 479/1	0,70	Oles, Gleba -mursz: mursz na pias. Pokrywa gleby zdziczała; śmialek pogięty, turzyca sina.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Ekosystemy bagienne, ostoja zwierzyny.
11.	Polana 2 km SW o Lubianki Oddz. 523d Nadl. Barlinek Obr. Karsko dz. nr 523/1	1,75	Oles, Gleba-mursz: mursz na pias. Pokrywa gleby silnie zadarniona: sit; turzyce.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Ekosystemy bagienne, ostoja zwierzyny.
12.	Polana 2,2 km S od Lubianki Oddz. 570c Nadl. Barlinek Obr. Karsko dz. nr 570/1	1,27	Torfowisko niskie; turzyce, trzcina, sit rozpierzchły, tojeść pospolita, wierzbówka błotna.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Zachowanie zasobów genowych i różnych typów środowisk.
13.	Prostki 2 km E Oddz. 390 f Nadl. Barlinek Obr. Karsko (Szable) dz. nr 1015	1,64	Mocno podsuszony torfowisko, porośnięte głównie przez turzyce, z domieszką sita i trzciny. Zdegradowane, z wkraczającą pokrzywą i ostrożeniem. Oles, Gleba-torf: torf wys. płyt. na pias. Pokrywa gleby -dziczała: turz; sit; pokrzywa.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08. 1995	Ekosystemy bagienne, ostoja zwierzyny.
14.	Prostki 0,8 kmSW Oddz. 488c Nadl. Barlinek Obr. karsko (Ławin) Dz. nr 1032	8,00	Podsuszony oles, zarośnięty trzcina Bór mieszany wilgotny, Gleba-bielic: pias. luz. b. gleb. na pias. glin. Pokrywa gleby dzdzczała: trzcina; turzyce; orlica; pokrzywa. Stw. gołąb siniak	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Zachowanie wartości przyrodniczych, ostoja zwierzyny.
15.	Prostki 2,5 kmES Oddz. 53 Og Nadl. Barlinek Obr. Karsko (Polana) Dz. nr 530/1	3,20	Oles, Gleba-torf: torf niski gleb. Pokrywa gleby silnie zadarniona: trzcina.; obiekt przesuszony.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08. 1995	Ekosystemy bagienne, ostoja zwierzyny.
16.	Szable (Solacz) 2 km na północny zachód, Jastrzębiec 1,5 km na północ Oddział leśny 445 d i 446 b Część działki nr 445/1 i nr 1027 obręb Karsko, gmina Nowogródek Pomorski, powiat Myśliborski, woj. Zachodniopom	2,70	„Bór Szable” Bór mieszany wilgotny, gleby bielcowe, piasek słabo gliniasty z przewagą utworów mocniejszych (pyłów, glin), pokrywa gleby zdziczała: trzcina, trzęślica modra, torfowce. Stwierdzono: traszka zwyczajna, traszka grzebieniasta, ropucha szara, żaba wodna.	Uchwała Nr XXXV/221/14 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z 28 października 2014 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą „Bór Szable” Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskie go z dnia 1 grudnia 2014 r. poz. 4781	Zachowanie wartości przyrodniczych, teren objęty ochroną to ostoja zwierzyny i miejsce występowania gatunków objętych ochroną gatunkową, w tym gatunków zagrożonych

	orskie				
17.	Szable 1 km NNW od Jastrzębca Oddz. 447d Nadl. Barlinek Obr. Karsko Dz. nr 1028	4,43	Zalany oles, leżący w dolinie rzeki Marwicy. Bór mieszany wilgotny, Gleba-torf: torf wys. płyt. na pias. Pokrywa gleby zdziczała: turz; sit; pokrz.	Rozp. Nr 9/95 Woj. Gorz. z dn. 28.08.1995	Zachowanie wartości przyrodni-czych, ostoja zwierzyny. Postuluje się powiększenie tego obiektu.
18.	Nowogródek Pom. 1,5 km NE Cz. dz. nr 454/54	5,51 15	„Torfianki przy Sumiaku” - Akwen o powierzchni ponad 2 ha powstały w wyrobisku potorfowym, otoczony lasem mieszanym oraz podsuszoną olszyną. Na jego środku znajduje się wyspa porośnięta szuwarem narecznicowo-palkowym z domieszką trzciny oraz gatunków błotnych m.in. przytulię bagienną, gorysza błotnego, turzycę nibyciborową, miętę nadwodną. Brzegi jeziora otoczone są wąskim pasem różnogatunkowego szuwaru z przewagą trzciny. W toni wodnej występują łąki ramieniowe – <i>Chara fragilis</i> i <i>Chara vulgaris</i> oraz niewielkie platy nymfeidów z grzybieniami białymi. Chronione gatunki fauny, np. bezkręgowce: biegacz granulowany, biegacz ogrodowy, gajowy i fiołkowy; płazy: traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, kumak nizinny, ropucha szara, rzekotka drzewna, żaba jeziorowa, żaba trawna, żaba moczarowa, żaba wodna; gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, zaskroniec; ptaki: czapla siwa (żerująca), labędź niemy, gęgawa, cyraneczka, czajka, remiz.	Uchwała Rady Gminy Nowogródek z 31 marca 2006 r. Nr XXIX/179/06 Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30.06.2006 r. Nr 82, poz. 1447 Zmiana pow.: Uchwała RG z dnia 14.03.2007 Nr VI/26/07 Dz. Urz. W. Z Nr 68 poz. 1071 z dnia 31.05.2007	teren zarastających zbiorników wodnych powstałych po eksploatacji torfu, miejsce bytowania i gniazdowania wielu gatunków ptaków oraz występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin - wymienione na listach Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej oraz chronione Konwencją Berneńską
19.	Na północny zachód od wsi Stawno, przy drodze gminnej Nr 790018Z Parzeńsko – Stawno (dz. nr 943) Oddział leśny 425 j Część działki nr 425/1 obręb Karsko, gmina Nowogródek Pomorski, powiat Myśliborski, woj. Zachodniopomorskie	1,73	„Pastwisko koło Stawna”, Użytek o powierzchni 1,73 ha znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie innego użytku ekologicznego zajmującego teren oznaczony w ewidencji gruntów nr działki 929 pn. „Polana”. Pastwisko koło Stawna stanowi ważne miejsce bytowania i rozwoju szczególnie bezkręgowców (pająki, motyle, trzmiele, szarańczaki), płazów (kumak nizinny, rzekotka drzewna, traszka) a także ptaków (żurawi, brzęczki, trzcinia i błotniaka stawowego).	Uchwała Rady Gminy Nowogródek z 12.11.2008Nr XVIII/127/08 Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 22.01.2009 r. Nr 3, poz. 118 zm.: Uchwała Nr XXXV/224/14 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z 28 października 2014 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uznania za użytek ekologiczny pn. „Pastwisko koło Stawna” Dz. Urzędowy Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 1 grudnia 2014 r. poz. 4784	zachowanie i ochrona terenu pastwiska, miejsca bytowania i występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt.
20.	Ulejno 0,5 km na wschód od wsi, w lesie na północ od drogi gminnej nr 790001Z Rokitno-Rychnów (dz. nr 215 i 279 obręb Kinice) Oddział leśny 32a oraz 32A h, n, l, c, m Część dz. nr 283 i 17/21 obręb Kinice, gmina Nowogródek Pomorski,	15,3 514	„Mokradła koło Ulejna” Stanowią one naturalne elementy krajobrazu, będące pozostałością występujących niegdyś na danym terenie zbiorowisk – bagna przy ciekach wodnych, użytkowane kiedyś łąki i pastwiska, które na dzień dzisiejszy „zdziczały” i okresowo podtapiane stanowiące miejsce bytowania wielu organizmów żywych. Występują tu w szczególności bezkręgowce (pająki, motyle, trzmiele, szarańczaki), płazy (kumak nizinny, rzekotka drzewna, traszka, żaba moczarowa, trawna), gady (padalec zwyczajny, jaszczurka żyworodna) a także ptaki (miejsce bytowania żurawi, teren żerowiskowy kani rdzawej).	Uchwała Nr XXXIV/243/10 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21.03.2011 r. Nr 30, poz. 476, zm.: Uchwała Nr XXXV/223/14 Rady Gminy Nowogródek	zachowanie kompleksu terenów bagiennych, łąk i pastwisk okresowo podtapianych, stanowiących miejsce występowania prawnie chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów.

	powiat Myśliborski, woj. Zachodniopom orskie			Pomorski z 28 października 2014 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Mokradła koło Ulejna” Dz. Urzędowy Woj. Zachodniopomorskie go z dnia 1 grudnia 2014 r. poz. 4783	
21.	Część dz. Nr 1013 adres leśny 385n i 385l oraz część dz. nr 1023 adres leśny 435c, 435i, 435h i 435b obręb Karsko, gmina Nowogródek Pomorski,	14,1 5	„Łąki Młyńskie” stanowią bagna przy rzece Kłodawce i są ostoją i miejszem bytowania chronionych gatunków zwierząt i roślin szczególnie bezkręgowców (pająki, trzmiele, szarańczaki), płazów (kumak nizinny, traszka) a także ptaków (żurawi). W Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Nowogródek Pomorski wykonanej przez Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie w 2002 r., proponowany obszar opisany został jako cenny obszar przyrodniczy – układ biocenotyczny ze stanowiskami chronionych i zagrożonych gatunków roślin, miejsce bytowania i rozrodu różnych chronionych gatunków fauny, oznaczony został symbolem OC-16 i stanowi część „Korytarza ekologicznego rzeki Kłodawki”. W opisie czytamy: „Po N stronie wsi Prostki – śródlęśna podmokła łąka z płatami lasów i zarośli. Ostoja zwierzyny. Stwierdzono tu m. in. pliszkę górską, słonkę, dzięcioła czarnego, wodnika. Przy Prostkach (Trzciniec) na rozlewiskach stwierdzono cenne gatunki flory m. in. jeziora morska, grzybienie białe i grąziel żółty, ramienice, pływacz zwyczajny a zwłaszcza kłoc wiewiórka.”	Uchwała Nr XV/103/12 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Łąki Młyńskie”, Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 1.10.2012 r. poz. 2057	„Łąki Młyńskie” użytek ekologiczny, tereny bagienne, łąki i pastwiska, miejsce bytowania i występowania prawnie chronionych gatunków roślin i zwierząt. Gatunki wymienione na listach Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej oraz chronione Konwencją Berneńską, Obiekt w obrębie OCHK „C” Barlinek
22.	Część dz. Nr 1012 obręb Karsko, gmina Nowogródek Pomorski, adres leśny 384d, 384f, 384c	6,79	„Łąki Parzeńskie” mają duże znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe. Różnorodność gatunkowa lokuje je w grupie cennych zbiorowisk roślinnych. Stanowią bagna, podmokłe łąki i pastwiska i są ostoją i miejscem bytowania chronionych gatunków zwierząt i roślin. Stanowią ważne miejsca bytowania i rozwoju szczególnie bezkręgowców (pająki, trzmiele, szarańczaki), płazów a także ptaków (żurawi).	Uchwała Nr XV/102/12 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Łąki Parzeńskie”, Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 1.10.2012 r. poz. 2056	„Łąki Parzeńskie” użytek ekologiczny, tereny bagienne, łąki i pastwiska, miejsce bytowania i występowania prawnie chronionych gatunków roślin i zwierząt .Gatunki wymienione na listach Dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej oraz chronione Konwencją Berneńską Obiekt w obrębie OCHK „C” Barlinek
22 szt.	Razem:	173, 8029 ha			

Tab.3

WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY
znajdujących się na terenie gminy Nowogródek Pomorski

Nazwa	Lokalizacja	Dane o statusie ochronnym	Uwagi
Dąb bezszypułkowy „Chochoł” Quercus petraea	Karsko, park podworski Karsko dz. nr 520/25	Pomnik przyrody 31.10.1955 r. orzeczenie PWRN Szczecin	Park wpisany do rejestru zabytków Pow. 3,32 ha Obw. 550 cm Wysokość 25 m
Lipa szerokolistna „Brzęczadło” Tilia platyphyllos	Karsko, park podworski Karsko dz. nr 520/25	Pomnik przyrody 29.11.1973 r. orzeczenie 33 PWRN Szczecin	Park wpisany do rejestru zabytków Pow. 3,32 ha Obw. 370 cm Wysokość 25 m
Jesion wyniosły Fraxinus excelsior	Drzewo znajduje się w miejscowości Sołacz (Stawno) przy drodze powiatowej Nr 2124Z Trzcinnia-Rataje-Sołacz, obok leśniczówki E:15°4'13" N:52°52'7" Działka nr 344/3 obręb Karsko, miejscowość Szable (Sołacz) gmina Nowogródek Pomorski oddział leśny 344 k, Leśnictwo Szable Nadleśnictwo Barlinek	Uchwała Nr XXXV/226/14 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z 28 października 2014 r. w sprawie uznania jednego jesionu wyniosłego za pomnik przyrody Dz. Urzędowy Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 1.12.2014 r. poz. 4786	Jedno drzewo gatunku jesion wyniosły Fraxinus excelsior o wymiarach: wysokość 28 m obwód 400 cm, korona 18,2 x 17,9 m rozłożysta, równomiernie ukształtowana, konary grube, zdrowe; wiek 250 lat
Klon pospolity Acer platanoides	Drzewo znajduje się w miejscowości Sołacz (Stawno) przy drodze powiatowej Nr 2124Z Trzcinnia-Rataje-Sołacz, obok leśniczówki E:15°4'12" N:52°52'8" Działka nr 344/3 obręb Karsko, miejscowość Szable (Sołacz) gmina Nowogródek Pomorski oddział leśny 344 j, Leśnictwo Szable Nadleśnictwo Barlinek	Uchwała Nr XXXV/227/14 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z 28 października 2014 r. w sprawie uznania klonu pospolitego za pomnik przyrody Dz. Urzędowy Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 1.12.2014 r. poz. 4788	Pojedyncze drzewo gatunku klon pospolity Acer platanoides o wymiarach: wysokość 23 m obwód 320 cm, korona 17,4 x 19,1 m rozłożysta, równomiernie ukształtowana, konary grube, zdrowe; wiek 250 lat
Dąb szypułkowy Quercus robur	Drzewa znajdują się w miejscowości Sołacz (Stawno) przy drodze powiatowej Nr 2124Z Trzcinnia-Rataje-Sołacz, obok leśniczówki (5 sztuk) i dalej po ok. 200 m przy drodze gminnej Nr 790016Z Sołacz-Kabatka (2 sztuki) a ósmy dąb znajduje się kilkanaście metrów dalej na wschód od drogi, w lesie E:15°4'11" N:52°52'9" E:15°4'11" N:52°52'9" E:15°4'11" N:52°52'9" E:15°4'13" N:52°52'7" E:15°4'16" N:52°52'1" E:15°4'16" N:52°52'1" E:15°4'23" N:52°51'56" Działki nr 344/3, 344/2 i 1016 obręb Karsko, miejscowość Szable (Sołacz) gmina Nowogródek Pomorski oddział leśny 344 j, 344 k, 344 r, 391 b Leśnictwo Szable Nadleśnictwo Barlinek	Uchwała Nr XXXV/225/14 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z 28 października 2014 r. w sprawie uznania ośmiu dębów szypułkowych za pomnik przyrody Dz. Urzędowy Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 1.12.2014 r. poz. 4785	Grupa ośmiu drzew gatunku dąb szypułkowy Quercus robur o wymiarach: 1. wysokość 25 m obwód 340 cm, korona 16,1 x 10 m rozłożysta, równomiernie ukształtowana, konary grube, zdrowe; wiek 350 lat 2. wysokość 25 m obwód 470 cm, korona 17,1 x 14,8 m rozłożysta, równomiernie ukształtowana, konary grube, zdrowe; wiek 350 lat; 3. wysokość 30 m obwód 480 cm, korona 10 x 16 m obumierająca, wiek 350 lat; 4. wysokość 26 m obwód 390 cm, korona 17,5 x 18,2 m rozłożysta, równomiernie ukształtowana, konary grube, zdrowe; wiek 350 lat; 5. wysokość 27 m obwód 510 cm, korona 15,5 x 17,5 m rozłożysta, skierowana na SE, konary grube, zdrowe; wiek 250 lat 6. wysokość 18 m obwód 380 cm, korona 18,7 x 23,5 m rozłożysta, skierowana na SE, konary grube, zdrowe; wiek 350 lat; 7. wysokość 24 m obwód 410 cm, korona 12,4 x 15,1 m rozłożysta, równomiernie ukształtowana, konary grube, zdrowe; wiek 350 lat;

			8. wysokość 23 m obwód 350 cm, korona 10 x 9,5 m rozłożysta, skierowana na SE, konary grube, zdrowe, wiek 250 lat.
Wiąz polny Ulmus minor	Drzewo znajduje się na południowy zachód od wsi Polana (Stawno) i na południe od Parzeńska za drogą gminną (dz. nr 955) łączącą Stawno i Trzciniec niedaleko trasy przebiegu linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia. E:15°4'55" N:52°51'47" Działka nr 483/2 obreb Karsko gmina Nowogródek Pomorski oddział leśny 483 i, Leśnictwo Polana, Nadleśnictwo Barlinek	Uchwała Nr XXXV/228/14 Rady Gminy Nowogródek Pomorski z 28 października 2014 r. w sprawie uznania jednego wiązu polnego za pomnik przyrody Dz. Urzędowy Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 1.12.2014 r. poz. 4787	Pojedyncze drzewo gatunku wiąz polny Ulmus minor o wymiarach: wysokość 33 m obwód 320 cm, korona 14,5 x 19,7 m rozłożysta, równomiernie ukształtowana, konary grube, zdrowe; wiek 250 lat
Dąb szypułkowy Quercus robur	Nadl. Barlinek Leśn. Karsko oddz. 577b	Pomnik przyrody nr 465, 12.09.1990 r. Zarz. Woj. Gorzowskiego nr 2/90	Obw. 357 cm Wysokość 32 m
Żywotnik zachodni Thuja occidentalis	Nadl. Różańsko Leśn. Nowogródek Pom. Oddział 225b Giżyn Dz. Nr 225/1	Uchwała Rady Gminy Nowogródek Pomorski z dnia 29.12.2004 Nr XX/120/04 Dz. Urzęd. Woj. Zachodniopomorskiego Z dnia 29.03.2005 r. Nr 25 poz. 516	Obw. 240 cm Wysokość 24 m Wiek. Ok. 120 l Rozpiętość korony 5-7m
Żywotnik zachodni Thuja occidentalis	Nadl. Różańsko Leśn. Nowogródek Pom. Oddział 225b Giżyn Dz. Nr 225/1	Uchwała Rady Gminy Nowogródek Pomorski z dnia 29.12.2004 Nr XX/120/04 Dz. Urzęd. Woj. Zachodniopomorskiego Z dnia 29.03.2005 r. Nr 25 poz. 516	Obw. 240 cm Wysokość 24 m Wiek. Ok. 120 l Rozpiętość korony 5-7m
Dąb szypułkowy Quercus robur	Nadl. Różańsko Leśn. Nowogródek Pom. Oddział 182 l Dz. Nr 182/3	Uchwała Rady Gminy N-ek z dnia 29.12.2004 r. Nr XX/120/04 Dz. Urzęd. Woj. Zachodniopomorskiego Z dnia 29.03.2005 r. Nr 25 poz. 516	Obw. 420 cm Wysokość 32 m Wiek. Ok. 120 l Rozpiętość korony 19-26m

1.5. Zasoby Dziedzictwa Kulturowego

Architektura sakralna: to jeden z najcenniejszych elementów historycznej zabudowy na terenie gm. Nowogródek Pomorski; Najstarsze obiekty mają metrykę XIII-wieczną jak kościoły w Nowogrodzku Pomorskim i Karsku, XIX-wieczną, kamiennie-ceglane i ceglane o cechach neogotyckich – Giżyn, Trzcinna, XIX -wieczna kaplica w zespole szkolnym w Kinicach, kaplica w Sumiaku, XX-wieczną, murowany kościół cechach modernistycznych (1936 r.) w Giżynie;

Po 1945 r. swoje funkcje sakralne utraciły: XIX-wieczny kościół w Giżynie, przez lata był magazynem w PGR, obecnie jest obiektem opuszczonym; kaplica w Sumiaku – obecnie zdewastowana.

Cmentarze: Pierwotne nekropolie przy kościołach słabo czytelne – bez widocznych śladów sepulkralnych, ze sporadycznie zachowanymi, kamiennie-ceglanymi ogrodzeniami, fragmentami dawnych grobowców (kaplica von Borcków w Giżynie, Karsko, Nowogródek Pomorski). Wznoszone, często przy kościołach, lub na cmentarzach wiejskich obeliski, lub pomniki upamiętniające ofiary I wojny światowej, zostały po 1945 r. w większości zniszczone, lub wykorzystane do innych celów (np. w Parzeńsku jako podstawa pod figurę Matki Boskiej), zachował się natomiast przed kaplicą szkolną w Sumiaku. Powstały nowe elementy kommemoratywne np: przy kościele w Nowogrodzku Pomorskim kamień upamiętniający żołnierzy Armii Krajowej. Od XIX w. cmentarze zakładano na obrzeżach wsi, o regularnych (czworobocznych) układach, ze szpalerowymi i alejowymi obsadzeniami (np. Karsko); obecnie w większości nieużytkowane, wyraźnie oddzielona część historyczna od współczesnej (czynnej) – np. w Karsku, Giżynie, Nowogrodzku Pomorskim, Trzcinnej. Ochronie podlegają zabytkowe cmentarze: 2 cmentarze poewangelickie w Giżynie, cmentarz jeńców wojennych w Golinie, cmentarz poewangelicki w Karlinie, cmentarz poewangelicki i cmentarz

przykościelny w Karsku, cmentarz poewangelicki w Kinicach, cmentarz poewangelicki i cmentarz przykościelny w Nowogrodku Pomorskim, cmentarz poewangelicki w Parzeńsku, cmentarz poewangelicki w Rokitnie, cmentarz poewangelicki i cmentarz przykościelny w Trzcinnej.

Dwory i Palace: są cennym elementem w krajobrazie gminy, wzniesione w okresie pocz. XVI w. – pocz. XX w., przy czym niektóre rezydencje zostały zniszczone podczas działań wojennych w 1945 r. (np. w Kinicach) lub zostały wyburzone dużo później jak ryglowy dwór w Giżynie (w 1984 r.) lub neogotycki dwór w Świątkach (w okresie międzywojennym po parcelacji dworu mieścił się w nim dom starców). Najcenniejszym obiektem jest niewątpliwie renesansowy dworek myśliwski wzniesiony w 1624 r. w Karsku (obecnie w stanie półruiny) oraz barokowy dwór w tymże Karsku (z 1755 r.). Równie cennym obiektem pozostaje barokowy, XVIII-wieczny dworek w Karsku będący siedzibą historycznego nadleśnictwa (obecnie w zasobach ALP). Dominują wszakże obiekty neostylowe lub bezstylowe wzniesione w XIX w., będące przykładem skromnych siedzib szlacheckich (lub zarządców) – takie właśnie są obiekty w Golinie, Sumiaku. Po 1945 r. dawne dwory i pałace pełniły funkcje mieszkalno-biurowe (Golin, Sumiak, Karsko), zaadaptowane na szkoły (Giżyn).

Zespoły folwarczne: Na terenie gminy szczególnie cennym zespołem folwarcznym jest majątek w Karsku z wielkokubaturowym budynkami inwentarskimi i stodołnymi, rządówką, sezonówką, domem weterynarza, a nawet znajdującym się w obrębie założenia rezydencyjno-parkowego – domem kościelnego. Najlepiej zachowane, skromne zespoły folwarczne odnotowano w Golinie, Sumiaku (obecnie Nowogródek Pom.). Niestety większość dawnych folwarków uległa daleko idącej dewaloryzacji lub wręcz unicestwieniu, tracąc walory kulturowe.

Zabytkowe parki: Najcenniejszymi elementami zieleni komponowanej są założenia parkowe przy rezydencjach, o kompozycji krajobrazowej i naturalistycznej, które najczęściej stanowią, zabytkowy element pierwotnego zespołu rezydencjonalno-parkowego. Pozostałości zabytkowych parków, jako własność prywatna zachowały się w Giżynie, Golinie, Karsku, Nowogrodku Pomorskim – Folwark Sumiak, a jako własność komunalna w Kinicach, Świątkach i Trzcinnej.

Zadrzewienia dróg: Istotnym elementem krajobrazu kulturowego gminy są zadrzewienia, w szczególności zadrzewienia przydrożne. Cenne zadrzewienia winny być chronione, w tym: aleja lipowa przy drodze Świątki- stacja kolejowa Świątki, lipy i kasztanowce przy drodze Trzcinna-Karsko, aleja drzew liściastych ul. Mieszka I w Karsku, aleja lipowa w dawnym Folwarku Sumiak, aleja drzew liściastych w centrum wsi Trzcinna, aleja lipowa wzdłuż zabudowy w miejscowości Giżyn Młyn, aleja lipowa przy drodze wzdłuż zabudowy Giżyn – Jabłonki, zadrzewienia wzdłuż dróg: Świątki – Nowogródek Pomorski, Trzcinna – Rataje, wzdłuż drogi prowadzącej z Karska na pn-wsch - droga powiatowa nr DP2116, wzdłuż drogi Kinice – Rychnów.

Architekturę przemysłową reprezentują:

- zespół młyński wraz z kolonią mieszkalną w Giżynie Młyn wzniesiony na przełomie XIX i XX w. na terenie dawnej fabryki pieców (lub kafla piecowych);
- zespół budynków stacyjnych z pocz. XX w. w Świątkach (obecnie linia nieczynna): dworzec murowany, nakryty dachem 4-spadowym, magazyn w konstrukcji ryglowej, toalety murowano-ryglowe;
- gorzelnia w Karsku – wzniesiona a 1 ćwierci XX w., murowana
- zespół mleczarni w Karsku; główny obiekt murowany z cegły ceramicznej, wzniesiony w k. XIX w.;
- wiatrak holenderski, murowany XIX w. w Nowogrodku Pomorskim, jako jedyny tego typu obiekt zachowany na terenie gminy;
- kuźnie m.in. w: Nowogrodku Pomorskim, Trzcinnej, Karsku, Giżynie;
- transformatory, m.in. w Kinicach, Świątkach, Trzcinnej.

Zabudowa chłopska - w obrębie wsi o średniowiecznej metryce – zagrody średnio i pełnorolne, o układach w podkowę lub zamknięte, z chałupami na froncie parceli lub w wypadku XIX-wiecznych rozwinięć osiowych (jak w Karsku) także szczytem i skosem do drogi. Domy mieszkalne głównie murowane, parterowe (i z poddaszami mieszkalnymi), z prostymi elementami detalu architektonicznego, budowane w okresie 4 ćw. XIX – 1 ćw. XX w.; występują także budynki łączące profil mieszkalno-gospodarczy, murowane z 1 ćw. XX w., lokowane głównie szczytem do drogi (Giżyn, sporadycznie Trzcinnia). Relikty tradycyjnego budownictwa szkieletowego (ryglowego) zachowały się w formie szczątkowej: chałupy w Rokitnie, Trzcinnie, Karsku, Kinicach, Nowogrodku Pomorskim. Budynki inwentarskie wielofunkcyjne, murowane (w tym ceglano-kamienne) wzniesione w okresie: l. 60-te XIX - 1 ćw. i l. 30 XX w. Stodoły murowane i szachulcowe (np. Kinice, Karsko, Nowogrodek Pomorski), o zróżnicowanej skali, wzniesione w okresie 2 poł. XIX – 1 ćw. i l. 30-te XIX – 2 ćw. XX w.

Najcenniejsze przykłady domów mieszkalnych (w tym ryglowe) zostały wytypowane jako obiekty chronione.

Zabudowa o charakterze komunalnym (użyteczności publicznej)

- budynki po byłych szkołach o oryginalnych formach architektonicznych, o cechach neogotyckich wzniesione z cegły ceramicznej w 4 ćwierci XIX w. – w Kinicach (wraz z kaplicą) i Trzcinnie o wysokich walorach kulturowych ,
- gospody (Kinice, Karlin) – obecnie budynki mieszkalne
- remizy strażackie

1.6. Zagospodarowanie Przestrzenne

Planowanie przestrzenne jest narzędziem służącym do racjonalnego i zrównoważonego przekształcania przestrzeni gminnej. Zgodnie z art. 2 ustawy o planowaniu przestrzennym ilekroć jest mowa o ładzie przestrzennym - należy przez to rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Poniżej przedstawiono wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Nowogrodek Pomorski.

Tab.4 Plany uchwalone zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym

L.p.	Tytuł Planu	Obręb, Nr działek	Przedmiot planu	Nr uchwały o przystąpieniu	Nr uchwały planu	Publikacja	Powierzchnia (ha)
1.	Zmiana MPZP	Nowogrodek Pomorski – 436, 429/2 Karsko – 499/1	Grupowe składowisko odpadów stałych	XV/113/96 z dnia 30.08.1996 r.	XVIII/143/97 z dnia 21.04.1997 r.	Dz. Urz. Woj. Gorz. Nr 6 poz. 69 z dnia 06.08.1997 r.	2,65
2.	MPZP w Kinicach	Kinice - 152, 153	Zabudowa letniskowa	XV/114/96 z dnia 30.08.1996 r.	XVIII/144/97 z dnia 21.04.1997 r.	Dz. Urz. Woj. Gorz. Nr 6 poz. 70 z dnia 06.08.1997 r.	3,54
3.	Zmiana MPZP w Karsku	Karsko, część działki 520/31	Urządzenia sportowe, parkingi i zieleń urządzona	XV/115/96 z dnia 30.08.1996 r.	XVIII/145/97 z dnia 21.04.1997 r.	Dz. Urz. Woj. Gorz. Nr 6 poz. 71 z dnia 06.08.1997 r.	5
4.	Zmiana	Nowogrodek	Zabudowa	XV/116/96 z	XVIII/146/97	Dz. Urz. Woj.	3,59

	MPZP w Nowogródku Pomorskim	Pomorski - 160, 162, 163, 474/3, 474/4	zagrodowa, mieszkalna, składy, pod usługi	dnia 30.08.1996 r.	z dnia 21.04.1997 r.	Gorz. Nr 6 poz. 72 z dnia 06.08.1997 r.	
5.	Zmiana MPZP w Parzeńsku	Karsko -790/6, 790/7	Zabudowa letniskowa	XIV/78/2000 z dnia 30.08.2000 r.	XX/138/2001 z dnia 15.10.2001 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 41 poz. 964 z dnia 26.10.2001 r.	0,12
6.	Zmiana MPZP w Kinicach	Kinice – 230	Zabudowa letniskowa	XX/134/2001 z dnia 15.10.2001 r.	XXVI/170/2002 z dnia 16.09.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 78 poz. 1618 z dnia 31.10.2002 r.	1,7121
7.	Zmiana MPZP w Kinicach	Kinice – 223/3, 223/4, 226/6, 226/8	Zabudowa letniskowa	XX/137/2001 z dnia 15.10.2001 r.	XXVI/171/2002 z dnia 16.09.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 78 poz. 1619 z dnia 31.10.2002 r.	7,75

ŁĄCZNIE: 24,36 ha

Tab.5 Plany uchwalone zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

L.p.	Tytuł Planu	Obręb, Nr działek	Przedmiot planu	Nr uchwały o przystąpieniu	Nr uchwały planu	Publikacja	Powierzchnia (ha)
1	MPZP Świątki	Świątki – 28/2, 34/1, 34/2, 34/3, 34/4	Funkcja usługowo-produkcyjna	XII/70/2007 z dnia 28.12.2007 r.	XVII/114/2008 z dnia 22.09.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 93 poz. 1980 z dnia 14.11.2008 r.	2,22
2	MPZP Kinice	Kinice Strefa I oraz II	Zabudowa letniskowa	XXXII/193/2006 z dnia 30.06.2006 r. scalone uchwałą VIII/46/07 z dnia 11.06.2007 r.	XXII/158/2009 z dnia 11.03.2009 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 17 poz. 693 z dnia 19.05.2009 r.	34,92
3	Zmiana MPZP w Giżynie	Giżyn – cz. dz. 296/1	Zabudowa mieszkalna	XXXII/189/2006 z dnia 30.06.2006 r.	XIV/96/2008 z dnia 25.04.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 65 poz. 1437 z dnia 18.07.2008 r.	0,49
4	MPZP Golin	Karsko – cz. dz. 502/1	Eksploracja złoża kruszywa naturalnego	IX/48/07 z dnia 26.07.2007 r.	XVII/113/08 z dnia 22.09.2008 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 93 poz. 1979 z dnia 14.11.2008 r.	43,5
5	MPZP Trzcinnia – Świątki	Świątki – 33/1, 33/2, 35 Trzcinnia – 611, 617/1, 617/4, 617/3, 617/2, 616/6, 616/5, 612, 616/3, 616/4	Funkcja produkcyjno – usługowa	V/19/07 z dnia 19.02.2007 r.	XXXVIII/264/10 z dnia 09.11.2010 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 50 poz. 862 z dnia 20.04.2011 r.	22,62
6	MPZP Giżyn	Giżyn 201/1, 543/6, 195/7, 201/6, 193/2, 185/1, 190/1, 190/2, 179, 201/5, 199, 197, 198, 184, 186/1, 187, 192, 182, 180, 178, 176, 175, 171/2, 173, 189, 188, 181/4, 270, 163, 164, 166, 171/1, 194/5,	Funkcja produkcyjno - usługowa	V/18/07 z dnia 19.02.2007 r.	V/37/11 z dnia 27.04.2011 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 68 poz. 1211 z dnia 06.06.2011 r.	63,41

		174, 170, 169, 168, 167, 165, 177, 183, 191, 193/11, 193/9, 201/3,					
7	MPZP Wiatraki	Świątki, Nowogródek Pomorski, Trzcina	Zespół elektrowni wiatrowych	V/36/11 z dnia 27.04.2011 r.	Nr XIII / 80 / 12 z dnia 28.03.2012 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 1324 z dnia 08.06.2012 r.	650,8
8	MPZP Wiatraki Golin	Trzcina	Zespół elektrowni wiatrowych	VII/46/11 z dnia 01.09.2011 r.	Nr XIII / 81 / 12 z dnia 28.03.2012 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 958 z dnia 27.04.2012 r.	366,7
9	MPZP Kinice	Kinice	Funkcja rekreacyjno-mieszkalna	VII/47/11 z dnia 1 września 2011 r.	Nr VI/31/15 z dnia 30.04.2015 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 2327 z dnia 10.06.2015	27,8
1	Zmiana MPZP Karsko	Karsko	Funkcja mieszkalna	XXIII/135/13 z dnia 23 maja 2013 r.	Nr VII/50/15 z dnia 25 czerwca 2015 r.	Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 3121 z dnia 25.06.2015	23,35

ŁĄCZNIE: 1260,17 ha

W badanych w Strategii latach, podjęto szereg działań mających na celu kształtowanie spójnego wizerunku miejscowości. W tym celu uchwalono plany oraz studium Gminy, które miały na celu:

- uporządkowanie zabudowy rekreacyjnej nad Jeziorem Karskie Wielkie w m. Kinice, poprzez powołanie w 2009 r. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ponad 20 ha terenów, pod zabudowę produkcyjno-usługową na pograniczu miejscowości Świątki i Trzcina w 2010 r.
- stworzenie nowych terenów pod zabudowę mieszkalną jednorodzinną w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Karsko w 2011 r.
- przeznaczenia w 2011 r. ponad 60 ha terenów miejscowości Giżyn „Osada” pod zabudowę produkcyjno-usługową. Większa oferta inwestycyjna w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
- powołania w 2012 r. dwóch miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod zespół elektrowni wiatrowych, obejmujących miejscowości Świątki, Trzcina, Golin.
- określenia w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowogródek Pomorski nowej polityki przestrzennej, w tym zasad zagospodarowania przestrzennego terenu gminy w roku 2014.

Wśród dokumentacji mających wpływ na politykę przestrzenną Gminy, wymienić należy również decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzja jest instrumentem planowania przestrzennego. Jej celem jest ustalenie czy dane zamierzenie inwestycyjne nie naruszy ładu przestrzennego.

Tab. 6 Decyzje

Rodzaj decyzji	2010	2011	2012	2013	2014
decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego	10	10	5	3	3
pozwolenia na budowę nowych budynków mieszkalnych	15	6	13	13	11
zgłoszenia zakończenia budowy i pozwolenia na użytkowania budynków mieszkalnych	6	1	2	3	2

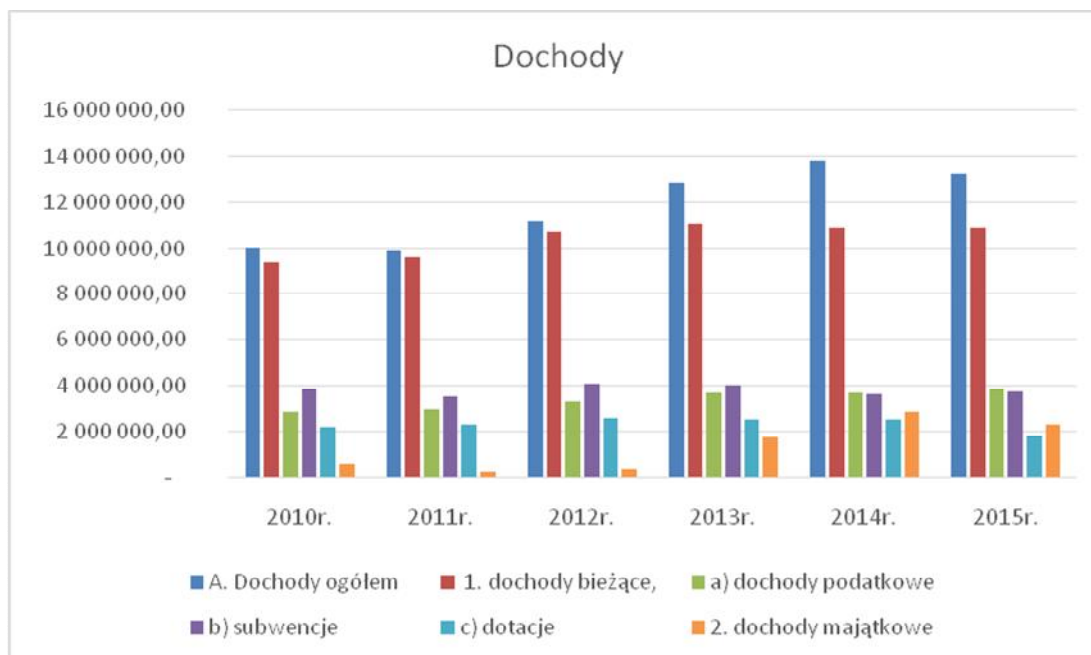
zgłoszenie zakończenia budynków niezamieszkałych	3	1	1	5	8
Decyzje o wydanie warunków zabudowy, w tym:					
Budynki gospodarcze nowe	1	3	4	8	8
Budynki gospodarcze istniejące	1	2	6	3	4
Budynki mieszkalne nowe	7	10	7	6	6
Budynki mieszkalne istniejące	10	9	13	6	13
Rozbiórki budynków gospodarczych	4	1	0	0	0
Zalesienie	2	0	1	0	0
Zmiany decyzji o warunkach zabudowy	9	5	9	13	10
Infrastruktura	5	6	5	8	5
Budynki letniskowe nowe	2	1	3	0	0
Budynki letniskowe istniejące	0	1	0	1	1
Przeniesienia decyzji o warunkach zabudowy	0	2	0	0	0

1.7. Analiza Finansowa

Tab.7 DOCHODY

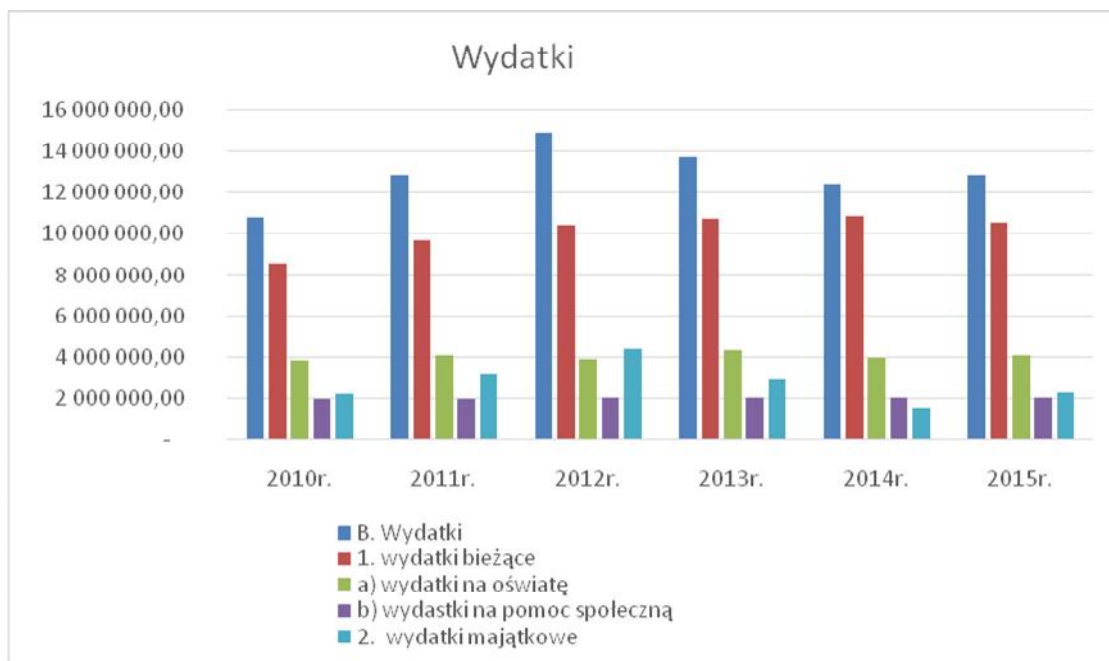
lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015
A. Dochody ogółem	10 017 166,29	9 879 896,48	11 145 516,10	12 841 279,97	13 801 215,50	13 216 552,00
1. dochody bieżące,	9 387 562,09	9 589 704,74	10 749 623,81	11 046 769,69	10 891 254,77	10 871 552,00
a) dochody podatkowe	2 898 468,84	2 998 354,51	3 307 446,66	3 727 891,57	3 694 531,07	3 892 071,00
b) subwencje	3 913 317,00	3 547 538,00	4 104 980,00	4 053 614,00	3 661 139,00	3 798 062,00
c) dotacje	2 225 517,74	2 348 738,21	2 597 108,96	2 533 785,33	2 538 786,52	1 833 876,00
2. dochody majątkowe	629 604,20	290 191,74	395 892,29	1 794 510,28	2 909 960,73	2 345 000,00

Tab.8 WYDATKI

lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015
B. Wydatki	10 806 244,19	12 826 628,65	14 867 189,43	13 679 540,92	12 395 758,14	12 846 552,00
1. wydatki bieżące	8 552 542,75	9 686 319,04	10 448 878,46	10 759 429,50	10 852 239,23	10 553 452,00
a) wydatki na oświatę	3 825 410,59	4 119 061,71	3 899 999,40	4 339 271,86	3 968 862,74	4 067 418,00
b) wydatki na pomoc społeczną	1 966 818,00	1 974 840,39	2 049 690,27	2 022 299,90	2 060 972,28	2 035 040,00
2. wydatki majątkowe	2 253 701,44	3 140 309,61	4 418 310,97	2 920 111,42	1 543 518,91	2 293 100,00

2. SFERA SPOŁECZNA

2.1. Demografia

Liczba ludności w Gminie Nowogródek Pomorski, wg stanu na 31 grudnia 2014 r. wynosiła 3419 osób, co stanowiło 10,05 % mieszkańców powiatu, 0,38 % mieszkańców województwa. Gmina Nowogródek Pomorski prezentuje wzrostowe wskaźniki demograficzne. Wzrost jest nieznaczny i ma charakter skokowy. W analizowanym okresie od 2007 r. do 2014 r. przyrost liczby mieszkańców wyniósł 32 osób, co stanowi 0,94 % w stosunku do 2007 r. Zmiany liczby ludności w badanym okresie prezentują wykresy nr 1, 2. Obszar gminy jest słabo zaludniony – na 1 km² przypadają 23 osoby, w powiecie 57 osób na 1 km², w województwie przypada 75 osób na 1 km², w Polsce natomiast – 123.

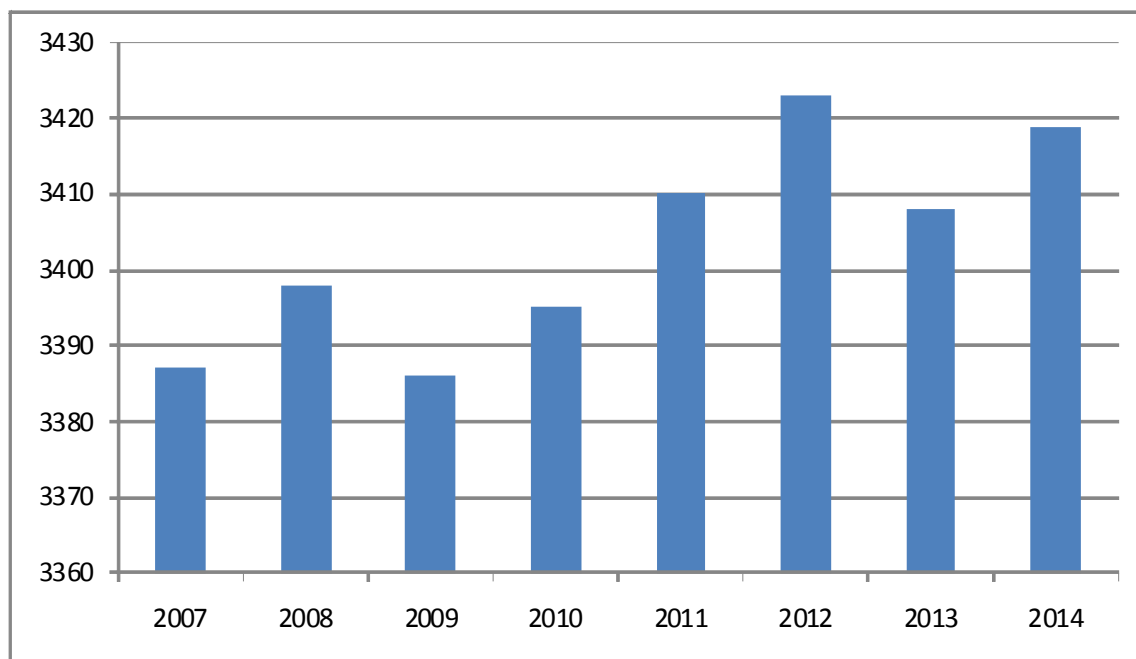
Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały. W gminie następuje stały wzrost liczby mieszkańców. Prognoza na rok 2020 wykazuje nieznaczny ale dodatni wzrost liczby mieszkańców. Przy przygotowywaniu prognozy uwzględniono statystykę z okresu 2007-2014. Pamiętać jednak należy, iż istniejące oraz projektowane plany zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniają tereny pod zabudowę jedno i wielorodzinną. Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą liczbę mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy oraz prognozę na rok 2020 oraz 2025.

Tab. 9 Demografia

l.p.	Nazwa miejscowości	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2007 - 2014		Prognoza 2020	Prognoza 2025	
										os	%	os	os	%
1.	Chocień	46	39	37	36	34	33	33	33	- 13	-28,26	25	13	-28
2.	Giżyn	429	420	417	416	416	419	423	419	- 10	-2,33	410	404	-6
3.	Golin	75	77	79	77	75	70	70	73	- 2	-2,67	71	70	-7
4.	Karlin	57	56	58	53	52	48	47	46	-11	-19,30	38	29	-49
5.	Karsko	1160	1173	1153	1159	1164	1156	1142	1137	-23	-1,98	1.114	1.101	-5
6.	Kinice	229	233	234	236	240	248	247	259	+30	+11,58	284	306	+ 34
7.	Lipin	2	2	2	2	2	1	1	1	-1	-50	1	1	-50

8.	Ławin	23	23	26	27	29	29	29	31	+8	+25,81	37	44	+91
9.	Nowogródek Pomorski	485	486	480	483	484	487	494	495	+10	+2,02	504	511	+5,5
10.	Kolonia Nowogródek Pomorski	46	52	52	52	51	50	45	45	-1	-2,22	44	43	-6,5
11.	Pachocino	6	6	6	6	6	7	3	3	-3	-50	2	2	-66,6
12.	Parzeńsko	49	49	49	52	52	54	58	55	+6	+10,91	59	64	+30,6
13.	Rataje	82	78	82	83	85	89	87	84	+2	+2,38	86	87	+6
14.	Rokitno	40	41	45	45	43	42	44	43	+3	+6,98	46	48	+20
15.	Smolary	16	17	17	16	15	15	14	14	-2	-12,5	13	11	-31,3
16.	Smólsko	14	13	12	14	14	14	14	15	+1	+6,67	16	17	+21,4
17.	Sołacz	7	7	7	7	7	6	4	4	-3	-42,86	3	3	-57
18.	Somin	20	22	22	22	19	18	18	19	-1	-5	18	17	-15
19.	Stawno	26	25	25	23	23	24	24	23	-3	-11,54	20	18	-30,77
20.	Sumiak	45	46	47	45	41	39	39	38	-7	-15,56	33	27	-40
21.	Świątki	154	151	158	154	156	161	160	159	+5	+3,14	163	167	+8,44
22.	Trzcinna	367	372	368	375	387	398	397	408	+41	+10,05	441	472	+28,61
23.	Ulejno	9	10	10	12	15	15	15	15	+6	+40	20	24	+166,6
		3.387	3.398	3.386	3.395	3.410	3.423	3.408	3.419	+32	+0,94	3448	3479	+2,7

WYKRES Nr 1

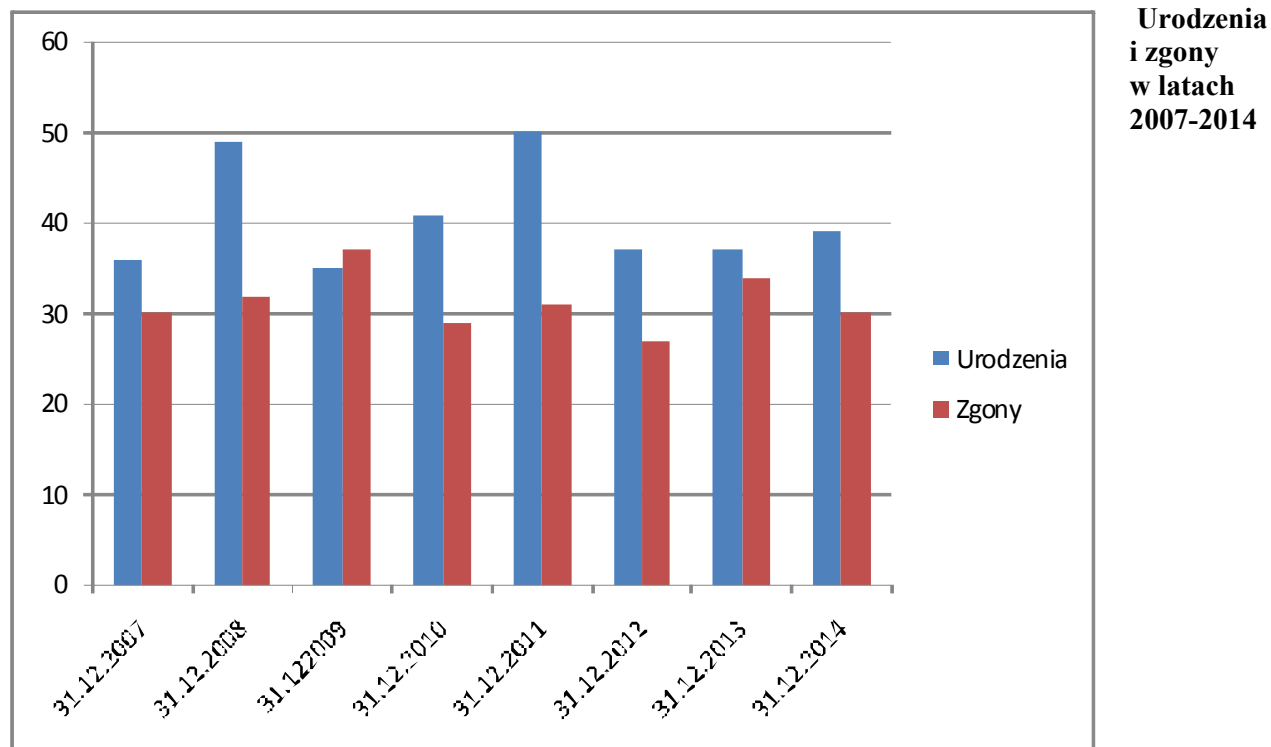
W prognozowanym okresie widoczny jest nieznaczny wzrost liczby mieszkańców (o 2,7 % w stosunku do roku 2007). Procentowo największy wzrost, przewidywany jest w najmniejszych miejscowościach (Ławin, Parzeńsko, Rokitno, Smólsko, Ulejno), co nie jest równoznaczne z dużą liczbą osób ujętych w ewidencji mieszkańców gminy. Znaczny wzrost (o 28,61 %) widoczny jest w miejscowości Trzcinna. Pamiętać należy także, iż plany zagospodarowania przestrzennego gminy, zakładają stworzenie nowych terenów pod

zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, co będzie miało wpływ na wzrost liczby mieszkańców Gminy Nowogródek Pomorski.

Tab. 10 Demografia w latach 2007-2014

Dzień	Liczba mieszkańców	Spadek(-) wzrost(+) liczby mieszkańców w danym roku w stosunku do poprzedniego	Urodzenia	Zgony	Różnica między zgonami a urodzeniami (2007-2014)
31.12.2007 r.	3.387		36	30	+6
31.12.2008 r.	3.398	+11	49	32	+17
31.12.2009 r.	3.386	-12	35	37	-2
31.12.2010 r.	3.395	+9	41	29	+12
31.12.2011 r.	3.410	+15	50	31	+19
31.12.2012 r.	3.423	+13	37	27	+10
31.12.2013 r.	3.408	-15	37	34	+3
31.12.2014 r.	3.419	+11	39	30	+9
Razem w latach 2007-2014	-	+32	324	250	+74

WYKRES Nr 2

Liczba ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy nieznacznie rośnie na przestrzeni lat 2007 – 2012 i ma największy udział w strukturze ludności gminy. W roku 2012 ludność w tym wieku stanowiła 67,20% w ogólnej liczbie mieszkańców i była to wartość najwyższa w analizowanym okresie. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym stanowi drugą co do wielkości grupę, największą wartość obserwuje się w roku 2007 (22,70%), natomiast najmniejszą w ostatnim analizowanym roku – 21,10%. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł w roku 2012 - 11,70 % oraz na przestrzeni lat 2007 – 2012 utrzymuje podobną wartość.

Tab. 11 Ludność i ruch naturalny w Gminie NOWOGRÓDEK POMORSKI

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność faktycznie zamieszkała									
ogółem	osoba	3387	3398	3386	3395	3410	3423	3408	3419
kobiety	osoba	1682	1681	1675	1685	1699	1710	1714	1723
		49,66	49,47	49,47	49,64	49,82	49,96	50,30	50,40
mężczyźni	osoba	1705	1717	1711	1710	1711	1713	1694	1696
		50,34	50,53	50,54	50,37	50,15	50,04	49,70	49,60
Ludność według grup wieku									
0-4 lat	osoba	k. 88 m. 99	k. 87 m.111	k. 82 m.106	k. 89 m.108	k. 94 m104	k.100 m103	k.106 m. 87	k. 112 m. 94
5-9 lat	osoba	k. 87 m.100	k. 78 m.104	k. 78 m.106	k. 76 m. 98	k. 85 m107	k. 87 m108	k. 89 m111	k. 80 m. 111
10-14 lat	osoba	k. 115 m.141	k. 112 m.127	k. 117 m.125	k. 112 m.120	k.104 m113	k. 91 m107	k. 87 m109	k. 87 m.106
15-19 lat	osoba	k. 130 m.143	k. 140 m.154	k. 131 m.151	k. 121 m.155	k.116 m147	k.109 m141	k.106 m128	k. 113 m. 125
20-24 lat	osoba	k. 172 m.161	k. 153 m.149	k. 147 m.128	k. 141 m.123	k.133 m137	k.135 m137	k.142 m144	k. 135 m 145
25-29 lat	osoba	k. 131 m.156	k. 151 m.164	k. 140 m.175	k. 158 m.175	k.171 m164	k.167 m158	k.139 m142	k. 133 m. 114
30-34 lat	osoba	k. 132 m.131	k. 127 m.140	k. 134 m.138	k. 133 m.146	k.123 m145	k.131 m153	k.150 m160	k. 138 m 176
35-39 lat	osoba	k. 114 m.111	k. 117 m.114	k. 134 m.127	k. 125 m.120	k.131 m119	k.130 m127	k.125 m135	k. 138 m. 132
40-44 lat	osoba	k. 85 m.115	k. 83 m.101	k. 84 m. 84	k. 91 m. 92	k.100 m.105	k. 117 m.105	k. 123 m.109	k. 133 m. 123
45-49 lat	osoba	k. 127 m.150	k. 124 m.136	k. 99 m.139	k. 93 m.124	k. 85 m102	k. 80 m.101	k. 79 m. 92	k. 82 m. 79
50-54 lat	osoba	k. 121 m.118	k. 117 m.133	k. 131 m.133	k. 129 m.143	k.132 m148	k. 128 m.144	k.124 m. 127	k. 96 m.122
55-59 lat	osoba	k. 76 m.106	k. 86 m. 98	k. 98 m.107	k. 115 m. 110	k.115 m109	k.124 m108	k.115 m125	k. 130 m. 126

60-64 lat	osoba	k. 54 m. 52	k. 63 m. 68	k. 61 m. 75	k. 68 m. 81	k. 74 m. 81	k. 75 m. 96	k. 87 m. 92	k. 96 m. 102
65-70 lat	osoba	k. 62 m. 40	k. 55 m. 38	k. 51 m. 41	k. 53 m. 43	k. 57 m. 54	k. 58 m. 50	k. 64 m. 61	k. 71 m. 69
71-80 lat	osoba	k. 127 m. 61	k. 129 m. 60	k. 128 m. 53	k. 112 m. 50	k. 109 m. 51	k. 107 m. 49	k. 110 m. 47	k. 102 m. 45
81 lat i więcej		k. 61 m. 21	k. 59 m. 20	k. 60 m. 24	k. 69 m. 22	k. 70 m. 25	k. 71 m. 26	k. 68 m. 25	k. 77 m. 24
Ludność na 1 km (gęstość załudnienia)	osoba	23,20	23,27	23,19	23,41	23,36	23,45	23,34	23,42
Ludność w wieku :									
Przedprodukcyjnym (0-17)	osoba	k. 375 m. 434	k. 361 m. 443	k. 350 m. 426	k. 338 m. 417	k. 343 m. 408	k. 348 m. 401	k. 352 m. 380	k. 348 m. 378
	suma	809	804	776	755	751	749	732	726
Produkcyjnym (K – 18-59 M – 18-64)	osoba	k. 1003 m. 1149	k. 1014 m. 1156	k. 1025 m. 1168	k. 1045 m. 1178	k. 1046 m. 1173	k. 1051 m. 1187	k. 1033 m. 1181	k. 1029 m. 1176
	suma	2.152	2.170	2.193	2.223	2.219	2.238	2.214	2.205
Poprodukcyjnym (K – 60 > M – 65 >)	osoba	k. 304 m. 122	k. 306 m. 118	k. 300 m. 118	k. 302 m. 115	k. 310 m. 130	k. 311 m. 125	k. 329 m. 133	k. 346 m. 138
	suma	426	424	418	417	440	436	462	484
W % ogółem ludność w wieku:									
przedprodukcyjnym	%	k. 12,40 m. 14,26	k. 12,27 m. 14,60	k. 12,05 m. 14,41	k. 11,72 m. 14,17	k. 11,70 m. 13,81	k. 11,31 m. 13,41	k. 11,38 m. 12,76	k. 11,47 m. 12,75
produkcyjnym	%	k. 30,76 m. 33,13	k. 30,84 m. 33,02	k. 31,16 m. 33,17	k. 31,69 m. 33,46	k. 32,08 m. 33,58	k. 32,72 m. 34,01	k. 33,10 m. 34,27	k. 32,82 m. 34,19
poprodukcyjnym	%	k. 6,50 m. 2,95	k. 6,36 m. 2,91	k. 6,26 m. 2,95	k. 6,22 m. 2,74	k. 6,04 m. 2,79	k. 5,93 m. 2,63	k. 5,81 m. 2,67	k. 6,11 m. 2,66
Wskaźniki obciążenia demograficznego:									
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	56,52	56,56	54,39	53,48	51,27	49,87	48,43	49,24
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	35,44	34,50	34,82	34,58	34,60	34,63	35,16	36,23
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	14,79	14,51	14,05	13,74	13,44	12,83	12,59	13,09
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	98,65	97,90	97,90	98,54	99,30	99,82	101,18	101,59
Na 1000 ludności :									
zgony	osoba	8,86	9,42	10,93	8,54	9,09	7,89	9,98	8,77
przyrost naturalny	osoba	10,63	14,42	10,34	12,08	14,66	10,81	10,86	11,41

Struktura ludności według płci w gminie od kilku lat nie ulega większym zmianom. W populacji mieszkańców do 2012 r. nieznacznie przeważali mężczyźni (50,34% populacji w roku 2007, 50,04% populacji w roku 2012). W ostatnich latach populacja mężczyzn uległa obniżeniu do 49,60. Współczynnik feminizacji dla gminy wynosił 101 kobiet na 100 mężczyzn w 2012 r., w ujęciu województwa współczynnik ten przyjął w tym okresie wartość 105.

Tab. 12 Zameldowania, wymeldowania w latach 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
zameldowania na pobyt stały (osób)	80	95	61	103	97	70	76	101
wymeldowania z pobytu stałego (osób)	57	55	59	65	54	67	70	55
zameldowania na pobyt czasowy (osób)	22	25	20	13	29	11	14	20
Przemeldowania (osób)	28	26	20	35	33	25	25	19

2.2. Rynek pracy i bezrobocie

Stopa bezrobocia jest to wielkość statystyczna obrazująca wielkość bezrobocia w danym kraju. Wskaźnik może być liczony na dwa sposoby.

Po pierwsze, jako stosunek liczby osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy do zasobu siły roboczej.

Po drugie, jako relacja liczby osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy do liczby ludności w wieku produkcyjnym, tj. do liczby osób w granicach wieku produkcyjnego (w Polsce 16-60 lat dla kobiet i 16-65 lat dla mężczyzn).

W badanych poniżej latach, wybrano metodę drugą.

Tab. 13 Bezrobocie - 2007 rok

Gmina					Powiat			
Miesiąc	Ogółem %	*K	*M	Suma	Ogółem %	*K	*M	Suma
Styczeń	10,6%	127	91	218	10,7%	2.739	1.940	4.679
Luty	10,8%	125	97	222	10,6%	2.672	1.953	4.625
Marzec	10,6%	123	94	217	10,4%	2.669	1.891	4.560
Kwiecień	9,6%	115	82	197	9,6%	2.514	1.702	4.216
Maj	9,2%	117	71	188	8,8%	2.368	1.504	3.872
Czerwiec	8,6%	112	64	176	8,3%	2.246	1.397	3.643
Lipiec	8,4%	106	65	171	8,3%	2.275	1.369	3.644
Sierpień	8,3%	109	60	169	8,1%	2.212	1.326	3.538
Wrzesień	8,3%	109	60	169	8,1%	2.212	1.326	3.538
Październik	8,5%	116	58	174	8,1%	2.251	1.300	3.551
Listopad	8,3%	111	59	170	7,9%	2.179	1.292	3.471
Grudzień	8,7%	115	63	178	8,7%	2.302	1.299	3.601
średnioroczne	9,16 %				8,97 %			

*K – Kobiety, M – Mężczyźni

Tab. 14 Bezrobocie - 2008 rok

Gmina					Powiat			
Miesiąc	Ogółem %	*K	*M	Suma	Ogółem %	*K	*M	Suma
Styczeń	8,7%	111	66	177	8,5%	1.02.301	1.417	3.718
Luty	8,7%	111	67	178	10,6%	2.216	1.404	3.620
Marzec	7,8%	109	50	159	8,1%	2.186	1.369	3.555
Kwiecień	7,4%	102	49	151	7,8%	2.122	1.284	3.406
Maj	7,2%	100	48	148	7,6%	2.083	1.254	3.337
Czerwiec	5,8%	82	34	120	7,0%	1.909	1.154	3.063
Lipiec	5,6%	77	39	116	6,5%	1.786	1.075	2.861
Sierpień	5,8%	76	45	121	6,2%	1.711	1.029	2.740
Wrzesień	5,4%	79	33	112	6,2%	1.706	1.015	2.721
Październik	6,3%	93	38	131	6,1%	1.707	959	2.663
Listopad	6,9%	105	38	143	6,1%	1.697	1.272	2.696
Grudzień	7,7%	114	46	160	6,8%	1.863	1.143	3.006
średnioroczne	6,9 %				7,29 %			

*K – Kobiety, M – Mężczyźni

Tab. 15 Bezrobocie - 2009 rok

Gmina					Powiat			
Miesiąc	Ogółem %	*K	*M	Suma	Ogółem %	*K	*M	Suma
Styczeń	8,1%	118	51	169	7,5%	1949	1367	3316
Luty	8,5%	120	57	177	8,3%	2049	1590	3639
Marzec	8,7%	117	64	181	8,8%	2111	1741	3852
Kwiecień	7,9%	116	49	165	8,5%	2069	1671	3740
Maj	8,1%	115	56	171	8,2%	1980	1638	3618
Czerwiec	7,6%	106	53	159	7,8%	1863	1591	3454
Lipiec	7,8%	108	56	164	7,8%	1881	1556	3437
Sierpień	7,7%	99	63	162	7,7%	1887	1522	3409
Wrzesień	7,8%	107	56	163	7,7%	1846	1525	3371
Październik	8,3%	109	65	174	7,5%	1761	1542	3303
Listopad	8,2%	105	68	173	8,0%	1882	1631	3513
Grudzień	9,0%	109	81	190	8,5%	1992	1755	3747
średnioroczne	8,14 %				8,03 %			

*K – Kobiety, M – Mężczyźni

Tab. 16 Bezrobocie - 2010 rok

Gmina					Powiat			
Miesiąc	Ogółem %	*K	*M	Suma	Ogółem %	*K	*M	Suma
Styczeń	10,2%	121	94	215	9,6%	2184	2022	4206
Luty	10,4%	123	96	219	9,7%	2207	2064	4271
Marzec	10,2%	119	95	214	9,3%	2098	1982	4080
Kwiecień	8,8%	112	74	186	8,6%	1942	1822	3764
Maj	9,2%	118	75	193	8,3%	1910	1742	3652
Czerwiec	8,6%	109	73	182	7,6%	1770	1583	3353
Lipiec	8,1%	100	70	170	7,5%	1780	1511	3291
Sierpień	8,4%	111	66	177	7,4%	1795	1435	3230
Wrzesień	8,3%	108	67	175	7,4%	1778	1461	3239
Październik	8,5%	112	69	181	7,5%	1830	1475	3305
Listopad	8,2%	100	74	174	7,7%	1852	1536	3388
Grudzień	9,3%	111	87	198	8,6%	2050	1701	3751
średnioroczne	9,02 %				8,27 %			

*K – Kobiety, M – Mężczyźni

Tab. 17 Bezrobocie - 2011 rok

Gmina					Powiat			
Miesiąc	Ogółem %	*K	*M	Suma	Ogółem %	*K	*M	Suma
Styczeń	10,1%	114	99	213	9,3%	2220	1851	4071
Luty	10,8%	121	106	227	9,4%	2174	1956	4130
Marzec	11,2%	135	101	236	9,2%	2179	1867	4064
Kwiecień	11,0%	130	101	231	9,0%	2144	1825	3969
Maj	10,6%	127	100	227	8,7%	2065	1745	3810
Czerwiec	10,3%	123	98	221	8,6%	2067	1679	3746
Lipiec	9,7%	117	90	207	8,4%	2090	1588	3678
Sierpień	9,8%	125	84	209	8,4%	2140	1553	3693
Wrzesień	9,6%	123	82	205	8,3%	2146	1502	3648
Październik	9,3%	121	79	200	8,2%	2064	1525	3589
Listopad	10,0%	120	94	214	8,2%	2016	1575	3591
Grudzień	10,4%	126	96	222	8,4%	2053	1609	3662
średnioroczne	10,23 %				8,68 %			

*K – Kobiety, M – Mężczyźni

Tab. 18 Bezrobocie - 2012 rok

Gmina					Powiat			
Miesiąc	Ogółem %	*K	*M	Suma	Ogółem %	*K	*M	Suma
Styczeń	11,1%	129	105	234	9,4%	2226	1802	4028
Luty	11,2%	131	104	235	9,5%	2234	1887	4121
Marzec	10,9%	130	104	234	9,4%	2234	1946	4180
Kwiecień	11,2%	131	104	235	9,4%	2234	1887	4121
Maj	10,3%	122	99	221	9,0%	2107	1830	3937
Czerwiec	10,2%	126	93	219	8,8%	2095	1771	3866
Lipiec	10,2%	130	88	218	8,7%	2092	1717	3809
Sierpień	10,5%	136	90	226	8,8%	2139	1693	3832
Wrzesień	9,7%	128	89	217	8,5%	2132	1667	3799
Październik	9,9%	124	96	220	8,7%	2138	1707	3845
Listopad	9,7%	119	97	216	8,8%	2119	1804	3923
Grudzień	10,1%	125	101	226	9,2%	2197	1900	4097
średnioroczne	10,42 %				9,00 %			

*K – Kobiety, M – Mężczyźni

Tab. 19 Bezrobocie - 2013 rok

Gmina					Powiat			
Miesiąc	Ogółem %	*K	*M	Suma	Ogółem %	*K	*M	Suma
Styczeń	10,3%	131	98	229	9,7%	2253	2074	4327
Luty	10,8%	136	106	242	9,8%	2211	2146	4357
Marzec	10,3%	119	110	229	9,5%	2129	2086	4215
Kwiecień	9,9%	121	99	220	9,2%	2023	2052	4075
Maj	9,0%	117	84	201	8,9%	2012	1964	3976
Czerwiec	8,8%	113	83	196	8,7%	1970	1872	3842
Lipiec	9,1%	123	79	202	8,8%	2057	1912	3869
Sierpień	9,1%	124	78	202	8,9%	2116	1792	3908
Wrzesień	9,5%	136	76	212	8,9%	2130	1784	3914
Październik	9,9%	130	91	221	8,8%	2128	1767	3895
Listopad	9,5%	125	86	211	9,0%	2150	1839	3989
Grudzień	10,1%	136	90	226	9,4%	2250	1881	4131
średnioroczne	9,69 %				9,13 %			

*K – Kobiety, M – Mężczyźni

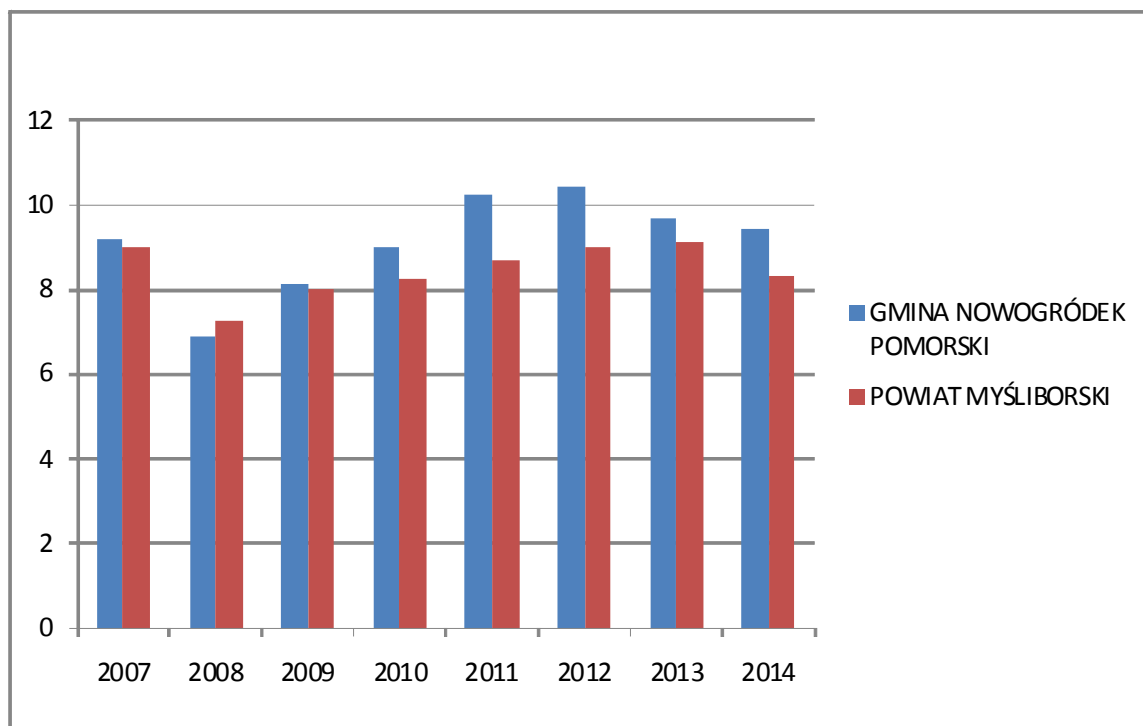
Tab. 20 Bezrobocie - 2014 rok

Gmina					Powiat			
Miesiąc	Ogółem %	*K	*M	Suma	Ogółem %	*K	*M	Suma

Styczeń	11,0%	141	105	246	9,7%	2261	2025	4286
Luty	11,1%	143	105	248	9,7%	2240	2048	4288
Marzec	11,3%	140	112	252	9,4%	2158	2001	4159
Kwiecień	10,8%	133	108	241	8,9%	2028	1897	3925
Maj	10,4%	134	99	233	8,5%	1985	1750	3735
Czerwiec	9,5%	128	83	211	8,3%	1934	1684	3618
Lipiec	8,8%	113	84	197	8,0%	1859	1621	3480
Sierpień	8,2%	97	85	182	7,5%	1771	1509	3280
Wrzesień	7,7%	94	77	171	7,5%	1756	1515	3271
Październik	8,1%	98	83	181	7,4%	1766	1458	3224
Listopad	7,6%	98	72	170	7,2%	1729	1439	3168
Grudzień	8,5%	108	82	190	7,4%	1773	1484	3257
średnioroczne	9,42 %				8,29 %			

*K – Kobiety, M – Mężczyźni

Bezrobocie w latach 2007-2014

Analiza bezrobocia w badanym okresie wskazuje, że procent poszukujących pracy wśród mieszkańców Gminy jest większy niż ogólny poziom w powiecie. Jedynie w 2008 r. średnioroczny wskaźnik osób bezrobotnych w gminie był niższy niż osiągnięty wskaźnik w powiecie.

2.3. Bezpieczeństwo publiczne

Tab. 21 Pożary w latach 2010 – 2015 (I półrocze)

Pożary	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (I półrocze)
mały	10	28	22	25	32	24
średni	3	5	1	6	1	3

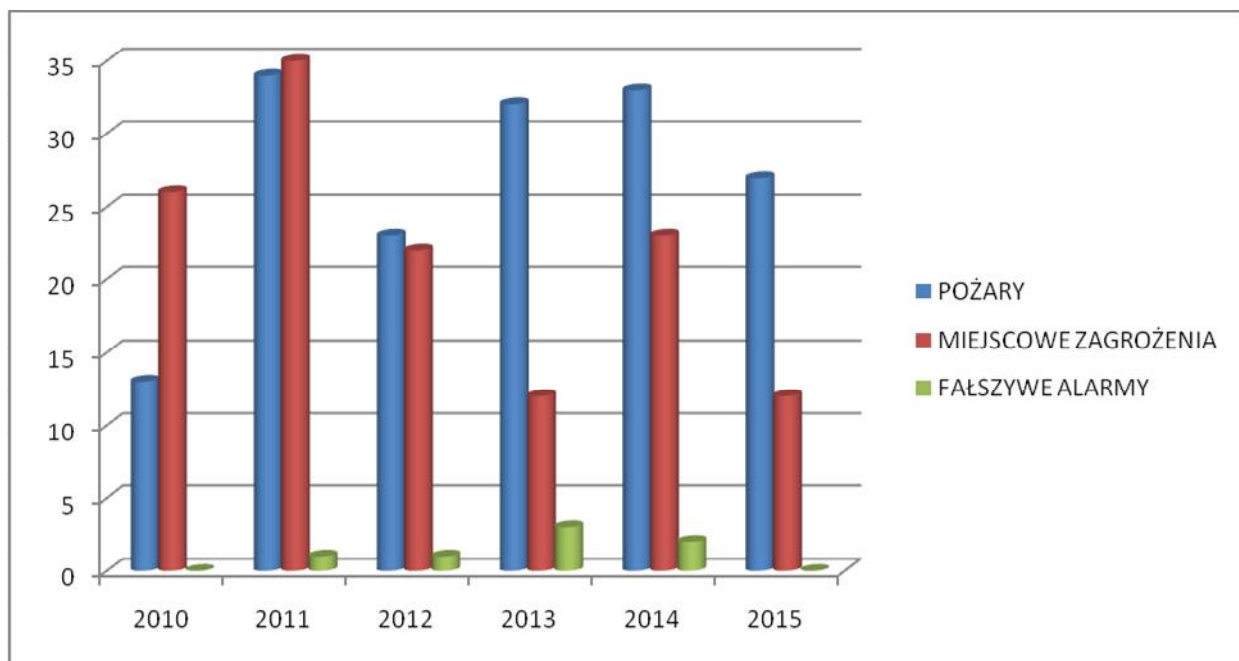
duży	0	1	0	1	0	0
suma	13	34	23	32	33	27

Tab. 22 Miejscowe zagrożenia w latach 2010 – 2015 (I półrocze)

Miejscowe zagrożenia	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (I półrocze)
małe	9	8	7	5	5	0
lokalne	17	27	15	7	18	12
suma	26	35	22	12	23	12

Tab. 23 Alarmy fałszywe w latach 2010 – 2015 (I półrocze)

Alarmy fałszywe	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (I półrocze)
złośliwe	0	1	0	0	0	0
w dobrej wierze	0	0	1	3	2	0
suma	0	1	1	3	2	0

W badanym okresie zauważyć należy, iż ilość pożarów na terenie gminy waha się w zależności od roku. Dotyczy to zdarzeń małych, czyli tych których powierzchnia nie przekracza 70 m² oraz objętość nie jest większa niż 350 m³. Spadek pożarów widoczny jest w roku 2010 oraz 2012. Pożary duże miały miejsce w 2011r. oraz 2013 r., były to pożary domów mieszkalnych.

Tab. 24 Straty w latach 2010 – 2015 (I półrocze)

Straty	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (I półrocze)
w pożarach	284.600	184.200	200.000	185.100	26.600	63.000
miejscowe zagrożenia	251.900	334.500	288.600	73.800	233.900	25.900
suma	536.500	518.700	488.600	258.900	260.500	88.900

Badając straty finansowe powstałe w wyniku pożarów oraz miejscowych zagrożeń, należy zauważyć znaczącą tendencję malejącą.

Tab. 25 Liczba przestępstw w latach 2005-2014

l.p.	ROK	LICZBA PRZESTĘPSTW
1	2005	27
2	2006	25
3	2007	19
4	2008	18
5	2009	12
6	2010	18
7	2011	21
8	2012	15
9	2013	21
10	2014	13

Dane pozyskane z KPP w Myśliborzu

Wśród zgłoszonych przestępstw dominowały te, przeciwko mieniu: kradzieże, włamania, uszkodzenia mienia. Część przestępstw miała charakter sezonowy (nasilenie w okresie jesienno-zimowym) i związana była z opuszczeniem domków letniskowych przez ich użytkowników .

Tab. 26 Zagrożenia w ruchu drogowym

	IŁOŚĆ ZDARZEŃ DROGOWYCH	
2006	14	14 kolizji
2007	40	3 wypadki, 5 osób rannych
2008	34	4 wypadki, 1 osoba zginęła, 3 osoby ranne
2009	43	6 wypadków, 1 osoba zginęła, 12 osób rannych
2010	39	5 wypadki, 2 osoby zginęły, 10 osób rannych
2011	34	7 wypadki, 3 osoby zginęły, 7 osób rannych
2012	28	7 wypadki, 1 osoba zginęła, 8 osób rannych
2013	27	3 wypadki, 4 osoby ranne
2014	23	3 wypadki, 1 osoba zginęła, 3 osoby ranne
2015 (do października)	25	1 wypadek, 1 osoba ranna

Z wykonanej analizy wynika, iż w 2010 r. widać znaczny spadek wypadków. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym w zakresie ograniczenia wypadków z udziałem zabitych i rannych, wynika z uruchomienia drogi ekspresowej S3.

2.4. Aktywność Społeczna – organizacje pozarządowe

KLUBY SPORTOWE działające na terenie Gminy Nowogródek Pomorski:

- 1) PIAST Karsko
- 2) POLONIA Giżyn
- 3) MERKURY Nowogródek Pomorski
- 4) ORZEŁ Trzcinna

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA NOWOGRÓDEK POMORSKI

PLAC ŚWIĘTEGO FLORIANA 6, 74-304 Nowogródek Pomorski

Cel:

- 1) Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z PSP, organami samorządowymi i innymi podmiotami.
- 2) Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń
- 3) Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przez nimi
- 4) Rozwijanie wśród członków OSP kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej
- 5) Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz statutu
- 6) Działania na rzecz ochrony środowiska

Zarząd:

Prezes: Krzysztof Andrzejak

Wiceprezes – Naczelnik – Stanisław Jadach

Skarbnik – Krzysztof Urbanowicz

Członek – Władysław Muszyński

Członek – Arkadiusz Sidor

Członek – Jan Oblak

KRS: 0000523882

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ KARSKA I OKOLIC

74-305 Karsko ul. Pionierów 15/3

Zarząd:

Prezes: Iwona Budzińska

V-ce: Iwona Mrzygłód

V-ce: Aleksandra Soroczyńska

Sekretarz: Małgorzata Glapka

Skarbnik: Ewa Korneluk

Członek: Maria Biernat

Członek: Stanisława Niegowska

KRS: 254196

Działanie na rzecz ogółu społeczności m.in. poprzez wyrównywanie szans dzieci i młodzieży wiejskiej,

- podnoszenie poziomu edukacji mieszkańców,
- podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego,
- ochrony i promocji zdrowia,
- rozwoju przedsiębiorczości,
- działanie na rzecz osób niepełnosprawnych

PRZYJACIELE CZTERECH ŁAP

74-304 Nowogródek Pomorski, Rokitno 2

KRS: 0000319906

Prezes: Justyna Klimek

Członek: Dorota Markiewicz

Członek: Eva Libera Grodzki

Celami Fundacji są:

1. Niesienie pomocy porzuconym i krzywdzonym zwierzętom.
2. Udzielanie pomocy placówkom niosącym pomoc zwierzętom bezdomnym.
3. Wspieranie wszelkich działań w zakresie zwalczania bezdomności zwierząt.
4. Ochrona środowiska i ochrona zwierząt.
5. Integracja społeczności lokalnej wokół zagadnienia ochrony praw zwierząt.

NOWOGRÓDZKIE STOWARZYSZENIE RODZICÓW „NASZA GROMADA”

ul. Boczna 8, 74-304 Nowogródek Pomorski

Prezes: Anna Andrukonis

V-ce: Magdalena Klimaszewska

Sekretarz: Marzena Cieślińska

Skarbnik: Małgorzata Majewska

Członek: Monika Piątkiewicz

KRS: 402050

Działania na rzecz polepszenia warunków wychowania dzieci i młodzieży

KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W TRZCINNEJ

Zarejestrowane przy Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych w Szczecinie

KRS: 000056125

- rozwój indywidualnych gospodarstw rolnych i ich produktywności i opłacalności produkcji rolnej, poprawy materialnego i kulturalnego poziomu życia członków kółek rolniczych i innych zrzeszonych w nim organizacji, a także ogół ludności rolniczej

- pomoc zrzeszonym w nim organizacjom spółdzielczym i innym jednostkom gospodarczym kółek rolniczych w usprawnieniu obsługi produkcyjnej rolnictwa indywidualnego

2. 5. Oświata

Gmina w pełni respektuje kierunki rozwoju oświaty wynikające z obowiązujących aktów prawnych, poprzez stworzenie bazy materialnej i intelektualnej, zapewniające odpowiednie warunki do realizacji obowiązującej podstawy programowej dla poszczególnych etapów kształcenia z uwzględnieniem zjawisk demograficznych i potrzeb mieszkańców w zakresie oświaty, kultury sportu i rekreacji. Biorąc pod uwagę kierunki wskazane przez politykę oświatową państwa, władze Gminy dążą do poprawy osiąganych wyników nauczania poprzez m.in. zapewnienie zarówno uczniom, jak i nauczycielom jak najlepszych warunków do nauki i pracy.

Rada Gminy Nowogródek Pomorski uchwałą nr VII/40/03 z dnia 24 kwietnia 2003 r., utworzyła z dniem 1 września 2003 r. Zespół Placówek Oświatowych z siedzibą w Karsku, jako jednostkę budżetową Gminy Nowogródek Pomorski.

W skład Zespołu Placówek Oświatowych wchodzi:

1. Gimnazjum Publiczne w Karsku
2. Szkoła Podstawowa im. H.Ch. Andersena w Karsku
3. Szkoła Podstawowa w Nowogrodku Pomorskim
4. Gminne Przedszkole w Karsku

Tab. 27 Liczba uczniów w danym roku szkolnym

Rok szkolny	Szkoła Podstawowa w Nowogrodku Pomorskim		Szkoła Podstawowa w Karsku	Gimnazjum w Karsku	Gminne Przedszkole w Karsku
		„0”			
2009/2010	78	19	164	139	36
2010/2011	80	25	150	134	49
2011/2012	82	21	150	130	62
2012/2013	80	19	156	127	49
2013/2014	76	21	144	112	64
2014/2015	74	19	171	104	62

Tab. 28 Liczba oddziałów w danym roku szkolnym

Rok szkolny	Szkoła Podstawowa w Nowogrodku Pomorskim		Szkoła Podstawowa w Karsku	Gimnazjum w Karsku	Gminne Przedszkole w Karsku
		„0”			
2009/2010	6	1	8	7	2
2010/2011	6	1	7	8	2
2011/2012	6	1	7	7	3
2012/2013	6	1	7	7	2
2013/2014	7	1	7	6	3
2014/2015	6	1	8	6	3

Tab. 29 Udział dzieci zamieszkujących gminę objętych wychowaniem przedszkolnym

Rok szkolny	Liczba dzieci/wychowanków w grupie wiekowej 3 do 5 lat						Wskaźnik %		
	Zamieszkałych na terenie gminy			Objętych wychowaniem przedszkolnym					
	3 lata	4 lata	5 lat	3 lata	4 lata	5 lat	5:2	6:3	7:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2011/2012	49	30	50	5	11	25	10,2	36,7	50,0

2012/2013	33	49	30	3	14	26	9,1	28	86,7
2013/2014	46	33	49	7	12	34	15,2	36,4	69,4
2014/2015	47	46	33	15	17	32	31,9	37,0	97,0

W Gminie odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększył się z 31,8 % w roku szkolnym 2001/2002 do 58,8 % w roku szkolnym 2014/2015. W tym okresie zwiększył się odsetek dzieci 5-letnich objętych wychowaniem przedszkolnym z 50% do 97%. Celem wzrostu odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększono liczbę oddziałów z 2 do 3, a od września 2014 r. wydłużono czas pracy przedszkolna z siedmiu do dziewięciu godzin.

2.6. Kultura

**Tab. 30 ANALIZA DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W GMINIE NOWOGRÓDEK
POMORSKI w latach 2011-2014**

ZAGADNIENIA	2011	2012	2013	2014	ANALIZA Zagadnień w latach 2011-2014	PLANOWANE DZIAŁANIA OD ROKU 2015 POPRAWIAJĄCY EFEKTYWNOŚĆ ZAGADNIENIA ANALIZY
KSIĘGOZBIÓR	26847	23891	16762	16131	Spadek ilości zbiorów spowodowany był wymogami wojewódzkiej Książnicy Pomorskiej dotyczących likwidacji książek zniszczonych, zapleśniałych, podartych, nieaktualnych;	Przed zakupem książek dokładniejszy wywiad środowiskowy celem adekwatnych zamówień do upodobań czytelników; Zakup książek z listy rankingowych list najbardziej popularnych tytułów książek i czasopism;
WARTOŚĆ KSIĘGOZBIORU	96752	68264,67	74410,62	106984,07	Pomimo spadku ilości książek ich wartość ich została wypośredkowana;	Korzystne umowy przy zamówieniach kolejnych książek;
UŻYTKOWNICY ZAREJESTROWANI	836	504	567	553	Spadek użytkowników w 2014r spowodowany jest rzetelniejszą rejestracją czytelników. Ale ogólnie tendencja użytkowników zarejestrowanych od dwóch lat jest wyrównana;	Propagowanie jeszcze szerszego zakresu funkcjonowania biblioteki. Wykazanie w terenie lokalnym jej szerokopasmowego aspektu społecznego;
CZYTELNICY (aktywnie wypożyczający)	836	504	567	553	Spadek użytkowników w 2014r spowodowany jest rzetelniejszą rejestracją czytelników. Ale ogólnie tendencja użytkowników	Zamawianie książek występujących w listach najlepiej poczytnych bestsellerów w Polsce i na świecie;

					zarejestrowanych od dwóch lat jest wyrównana;	
ODWIEDZINY W BIBLIOTECE	8224	9578	12041	17201	Wzrost odwiedzin w bibliotece spowodowany jest zmianą strategiczną kierunku rozwoju biblioteki	W nowo zmodernizowanej i przebudowanej bibliotece jest obecnie miejsce na siedziby nowych i obecnych grupy społeczno inicjatywnych;
WYPOŻYCZENIA NA ZEWNĄTRZ	7477	6390	6843	5998	Ograniczona ilość jednorazowo wypożyczanych książek mogła skutkować spadkiem noty ogólnych wypożyczeń;	Tendencja spadkowa ale mniej książek ginie ich zwrot jest kontrolowany;
WYPOŻYCZENIA NA MIEJSCU	1050	913	2936	1467	Brak wygodnego miejsca do czytania – czytelnia;	W nowej siedzibie jest już wyznaczone miejsce pod czytelnię;
SZKOLENIA BIBLIOTEKARZY	6	38	8	3	Spadek szkoleń dla bibliotekarzy spowodowany brakiem ciekawych ofert;	Udział w nowatorskich szkoleniach rozszerzających działania i funkcjonowanie biblioteki ;
IMPREZY ORGANIZOWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ	44	77	106	132	Utrzymują się na zadowalającym poziomie;	Podejmowanie nowych inicjatyw propagujący, (niekoniecznie w konwencjonalny sposób) czytelnictwo;

2.7. Pomoc Społeczna

Tab. 31 Formy pomocy

Formy pomocy	Liczba rodzin							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
zasilki stałe	14	14	15	15	14	11	17	19
zasilki okresowe	57	52	52	53	57	51	50	42
w tym liczba świadczeń	170	216	198	214	241	213	221	133
zasilki celowe	42	53	52	74	75	72	75	71
posilek	44	40	46	41	39	39	37	28
usługi opiekuńcze	0	0	0	7	7	6	10	10

Formy pomocy	Liczba osób w rodzinach							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
zasilki stałe	45	37	49	40	32	17	42	43
zasilki okresowe	254	237	226	230	228	208	193	177
w tym liczba świadczeń	170	216	198	214	241	213	221	133
zasilki celowe	202	229	203	284	280	258	286	243
posilek	248	216	241	212	201	193	192	152

Formy pomocy	Koszty ogółem							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
zasilki stałe	35.637	47.425	38.931	46.690	43.331	43.719	50.088	63.556
zasilki okresowe w tym liczba świadczeń	31.963	56.221	63.989	62.941	72.681	62.090	84.625	51.014
zasilki celowe	22.748	60.276	35.146	44.573	44.280	53.358	45.280	38.693
posilek	18.802	29.633	59.615	63.533	73.661	65.630	64.401	52.074

Tab. 32 Struktura korzystających z pomocy społecznej

	kobiety	mężczyźni
STRUKTURA WIEKU OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	kobiety	mężczyźni
osoby do 17 roku życia	58	47
osoby od 18 do 24 lat	7	4
osoby 25 – 49 lat	43	9
osoby powyżej 50 roku życia	24	26
STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	kobiety	mężczyźni
gimnazjalne i niższe	91	76
zasadnicze zawodowe	28	7
średnie	11	3
policealne	0	0
wyższe	2	0
	kobiety	mężczyźni
Liczba osób bezdomnych wśród korzystających z pomocy społecznej:		
STRUKTURA WIEKU OSÓB BEZDOMNYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	kobiety	mężczyźni
osoby do 17 roku życia	0	0
osoby od 18 do 24 lat	0	0
osoby od 25 do 49 lat	0	0
osoby powyżej 50 roku życia	0	4
ILE <u>RODZIN</u> W DANEJ GMINIE KORZYSTA Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU:		
ubóstwa		93
potrzeby ochrony macierzyństwa		21
bezrobocia		87
niepełnosprawności		41
długotrwałej choroby		32
bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego		29
alkoholizmu		5
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		0
rodziny niepełne		16
rodziny wielodzietne		14

Tab. 33 Świadczenia w latach 2009-2014

Lp.	Świadczenie	Koszt w złotych						Liczba świadczeń					
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	Zasiłki rodzinne	393.305	467.308	435.513	409.229	429.225	387.767	6.095	5.451	5.086	4.669	4.299	3.880
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych ogółem:	385.866	334.000	310.529	281.453	255.000	225.083	3.506	3.053	2.760	2.491	2.345	2.144
	w tym z tytułu:												
	Urodzenia dziecka	24.000	23.000	32.000	20.000	13.000	17.000	24	23	32	20	13	17
	Urlopu wychowawczego	62.706	45.000	35.773	42.013	34.400	17.333	161	118	93	111	90	44
	Samotnego wychowywania	92.020	86.110	78.770	68.380	61.360	50.760	530	491	453	398	360	292
	Kształcenia i rehabilitacji dziecka	24.520	24.480	24.336	21.080	17.820	18.820	232	326	321	273	226	241
	Rozpoczęcia roku szkolnego	37.800	31.900	29.900	28.300	27.100	24.600	378	319	299	283	271	246
	Podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	44.340	35.430	30.790	29.200	33.080	33930	834	675	575	500	532	521
	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	100.480	88.080	78.960	72.480	68.240	62.640	1.256	1.101	987	906	853	783
3	Becikowe	35.000	39.000	44.000	33.000	26.000	30.000	35	39	44	33	26	30
4	Zasiłek pielęgnacyjny	224.604	241.893	243.576	236.385	232.407	229.500	1.468	1.581	1.592	1.545	1.519	1.500
5	Świadczenie pielęgnacyjne	43.586	95.853	203.285	271.492	204089	121.120	100	189	394	527	378	164

6	Specjalny zasiłek opiekuńczy	x	x	x	x	22.169	57720	x	x	x	x	44	111
7	Zasiłek dla opiekuna	x	x	x	x	x	148.113	x	x	x	x	x	289
Razem świadczenia		1.468.227	1.512.054	1.547.432	1.513.012	1.423.890	1.424.386	14.710	13.366	12.636	11.756	10.956	10.265

Tab. 34 Problemy i działania Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego

Rodzaj problemu lub działania.	2010	2011	2012	2013	2014
Pracownik punktu	1	1	1	1	1
Liczba spraw dot. nadużywania alkoholu prowadzonych od początku działania punktu	116	127	137	149	156
w tym kobiet	10	10	10	14	17
Zgłoszenia od rodzin /najbliższych/	4	4	5	5	6
od kuratora sądowego	4	4	4	5	5
z prokuratury	8	12	12	15	7
z policji	2	2	5	4	4
od prac. socjalnego	6	6	7	6	6
od pedagoga	6	6	12	12	8
Liczba osób wezwanych	47	34	44	53	45
Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych	7	5	3	6	4
Liczba osób przyjmujących zastrzyk	--	1	2	3	6
Liczba wniosków skierowanych do Sądu – wydział rodzinny i nieletnich	4	5	3	4	4
Liczba odpowiedzi na zapytanie Prokuratury	11	17	12	19	16
Liczba informacji uzyskanych z Policji	3	5	7	8	8
Liczba powiadomień z Sądu Rejonowego	5	7	12	12	5
Liczba udzielonych porad w punkcie konsultacyjnym i podczas wywiadów	49	47	51	57	37
Liczba informacji uzyskanych z Prokuratury	2	6	8	4	7

3. SFERA GOSPODARCZA

3.1. Gospodarka

I. Drogi.

- krajowe – 7,500 km /droga ekspresowa S-3/.
- wojewódzkie – 0,00 km
- powiatowe – 67,044 km
- gminne – 85,094 km

II. Transport drogowy /przewozy osobowe/.

1. PAAN-BUS

- Linia relacji Gorzów Wlkp. – Szczecin 13 kursów w ciągu dnia; Szczecin – Gorzów Wlkp. 13 kursów w ciągu dnia. Korzysta z przystanków w m. Trzcina, Świątki, Smolary, Smólsko.

2. PKS MYŚLIBÓRZ

- Linia relacji Myślibórz – Barlinek i Barlinek – Myślibórz 7 kursów w ciągu dnia. Korzysta z przystanków w m. Nowogródek Pomorski, Karsko.
- Linia relacji Barlinek – Choszczno – Barlinek 3 kursy w ciągu dnia. Korzysta z przystanków w m. Nowogródek Pomorski, Karsko.
- Linia relacji Myślibórz – Gorzów Wlkp. – Myślibórz 14 kursów w ciągu dnia. Korzysta z przystanków w m. Trzcina, Świątki, Smolary.

3. KRAJAN

- Linia relacji Gorzów Wlkp. – Szczecin 14 kursów w ciągu dnia; Szczecin – Gorzów Wlkp. 15 kursów w ciągu dnia. Korzysta z przystanków w m. Trzcina, Świątki, Smolary, Smólsko.
- Linia relacji Myślibórz – Gorzów Wlkp. 1 kurs w ciągu dnia; Gorzów Wlkp. – Szczecin 1 kurs w ciągu dnia. Korzysta z przystanku w m. Nowogródek Pomorski.

SIEĆ WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNA ORAZ PRZYDOMOWE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

1/ przyłącza wodociągowe – 886 sztuk

2/ przyłącza kanalizacyjne – 140 sztuk

3/ Stacje Uzdatniania Wody - 3 szt. /Karsko, Golin, Giżyn/

4/ oczyszczalnie ścieków – 2 szt. /Karsko, Golin/

5/ długość sieci kanalizacyjnej – 10,33 km

6/ długość sieci wodociągowej – 65,53 km

7/ przydomowe oczyszczalnie ścieków – 53 szt.

8/ ilość wody sprzedanej odbiorcom – 60.300 m³

9/ ilość ścieków wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych :

- z gospodarstw domowych – 21500 m³
- z budynków użyteczności publicznej – 4500 m³
- od jednostek prowadzących działalność gospodarczą – 4000 m³

10/ ilość rur azbestowo-cementowych – Nowogródek Pomorski (4018 mb), Karsko (3600 mb)

III. Mieszkalnictwo.

Gmina Nowogródek Pomorski dysponuje 12 lokalami mieszkalnymi o łącznej powierzchni użytkowej: **525,92 m²**.

Tab. 35 Miejscowość Karsko

Lp.	Adres	Pow. użytkowa lokalu mieszkalnego w m ²
1	Karsko	59,56 m ²
2	Karsko	54,35m ²
3	Karsko	50,84m ²
4	Karsko	58,55 m ²
5	Karsko	28,27m ²
6	Karsko	28,05 m ²
7	Karsko	24,64m ²
8	Karsko	45,00m ²
	Ogółem:	349,26 m²

Tab. 36 Miejscowość Kinice

Lp.	Adres	Pow. użytkowa lokalu mieszkalnego w m ²
1	Kinice	44,00m ²
2	Kinice	40,00m ²
	Ogółem:	84,00m²

Tab. 37 Miejscowość Rataje

Lp.	Adres	Pow. użytkowa lokalu mieszkalnego w m ²
1	Rataje	46,14m ²
	Ogółem:	46,14m²

Tab. 38 Miejscowość Świątki

Lp.	Adres	Pow. użytkowa lokalu mieszkalnego w m ²
1	Świątki	46,52m ²
	Ogółem:	46,52 m²

3.2. Przedsiębiorczość

Na terenie Gminy Nowogródek Pomorski w 2014 r. odnotowano zarejestrowanych 263 podmiotów gospodarczych w tym najliczniejszą grupę stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 210 przedsiębiorstw (co stanowi prawie 80 % ogółu zarejestrowanych podmiotów) i 8 przedsiębiorców prowadzących działalność w formie spółki cywilnej (3% ogółu zarejestrowanych podmiotów).

Ponadto na terenie gminy działa:

- 15 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością - co stanowi 5,7 % ogółu zarejestrowanych podmiotów,
- 2 spółdzielnie (w udziale 0,80% ogółu podmiotów),

Wśród zarejestrowanych na terenie całej gminy podmiotów gospodarczych brak jest przedsiębiorstw państwowych i spółek akcyjnych.

Na obszarze gminy zaobserwować można dominującą przewagę podmiotów prowadzących działalność o charakterze i profilu usługowym.

Dominującymi sekcjami są:

- Budownictwo (sekcja F wg schematu klasyfikacji PKD 2007),
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych; włączając motocykle (sekcja G wg ww. klasyfikacji),
- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A wg ww. klasyfikacji),
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H wg ww. klasyfikacji),
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C wg ww. klasyfikacji).

Najmniej podmiotów (od 0 - 2) występuje w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (sekcja B, liczba zarejestrowanych podmiotów - 0), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D, liczba zarejestrowanych podmiotów - 0), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E, liczba zarejestrowanych podmiotów - 1), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K, liczba zarejestrowanych podmiotów - 2), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L, liczba zarejestrowanych podmiotów - 2), gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (sekcja T, liczba zarejestrowanych podmiotów - 0), organizacje i zespoły eksterytorialne (sekcja U, liczba zarejestrowanych podmiotów - 0).

Ilość podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Nowogródek Pomorski w latach 2012-2014 wg dominujących sekcji działalności przedstawia poniższa tabela:

Tab. 39. Profile Działalności

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych	Profil działalności					
		Budownictwo	Handel	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Transport i gospodarka magazynowa	Przetwórstwo przemysłowe	Pozostałe sekcje
2012	263	60	53	37	24	21	68
2013	269	57	51	41	28	20	72
2014	263	53	50	40	25	19	76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Na terenie Gminy Nowogródek Pomorski największy odsetek (95,8%) podmiotów gospodarczych stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0-9 pracowników, 3,4% - to firmy małe, które zatrudniają od 10-49 pracowników. Ponadto wyróżniamy również dwie firmy z udziałem 0,80%, które zatrudniają pracowników w liczbie od 50-249.

Tab. 40 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Gminy Nowogródek Pomorski w roku 2014 według klas wielkości i przewidywanej liczby osób pracujących.

Przewidywana liczba pracujących	Sektor publiczny	Sektor prywatny	
			w tym osoby fizyczne
0 - 9	7	245	205
10 - 49	1	8	5
50 - 249	1	1	0
250 - 999	0	0	0
1000 i więcej	0	0	0
Razem:	9	254	210

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

3.3. Rolnictwo

Gmina Nowogródek Pomorski jest terenem typowo rolniczym, charakteryzującym się dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych o niedużym areale. Głównie są to indywidualne gospodarstwa rolne, których liczba na dzień 31.12.2014 r. wynosiła 447 o średniej powierzchni wynoszącej 11,9288 ha. Na przestrzeni pięciu ostatnich lat dane te kształtowały się na podobnym poziomie. Wielkość rozdrobnienia gospodarstw rolnych przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Tab. 41 Rolnictwo

	Liczba osób	Powierzchnia w ha fiz.
1. Rolnicy do 20 ha	387	1875,6100
2. Rolnicy 20-100 ha	54	2223,2600
3. Rolnicy 100-200 ha	5	767,5100
4. Rolnicy pow. 200 ha	1	465,5100

Tabela 1. Struktura wielkości gospodarstw rolnych na terenie Gminy Nowogródek Pomorski

Działalność rolnicza jaką zajmują się w przeważającej ilości rolnicy na terenie Gminy Nowogródek Pomorski to produkcja roślinna. Stąd analizując klasyfikację użytków rolnych wchodzących w skład tychże gospodarstw rolnych zauważa się najwięcej gruntów ornych średniej klasy. Szczegółowo podział użytków rolnych według klas ziemi został przedstawiony w tabeli.

Tab. 42 Klasyfikacja użytków rolnych

Rodzaj i klasa gruntu	Powierzchnia w ha fiz.
Grunty orne IIIa	78,1801
Grunty orne IIIb	553,4613
Grunty orne IVa	1.165,2664
Grunty orne IVb	824,5609
Grunty orne V	844,7173
Grunty orne VI	304,7483
Łąki, pastwiska III	103,6634
Łąki, pastwiska IV	872,1067
Łąki, pastwiska V	342,1484
Łąki, pastwiska VI	55,8550
Sady (ogółem wszystkie klasy)	25,1018

Nieuzytki	153,1012
Stawy	39,7082
Rowy (ogółem wszystkie klasy)	36,5973
Użytki zabudowane (ogółem wszystkie klasy)	58,5271
Grunty zadrzewione i zakrzewione (ogółem wszystkie klasy)	21,1489
Razem	5.478,8923

Ponadto, na terenie gminy prowadzona jest hodowla zwierząt futerkowych (norek) w miejscowości Giżyn i Karsko należące do spółki z o.o. z kapitałem zagranicznym.

4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy wewnętrznej sytuacji gminy, jak również jej otoczenia i czynników mających na nią wpływ. Głównym celem tej analizy jest określenie aktualnej pozycji gminy i jej perspektyw, a w konsekwencji przygotowanie strategii rozwoju gminy.

Tab. 43 Silne i słabe strony

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - duża lesistość, obecność jezior i związana z tym atrakcyjność turystyczna terenu, - korzystne położenie gminy względem szlaków komunikacyjnych i granicy zachodniej, - gęsta sieć drogowa - duże rezerwy terenów pod działalność gospodarczą, mieszkalnictwo i rekreację - niezniszczone środowisko naturalne - brak przemysłu silnie zanieczyszczającego środowisko - zabezpieczenie wsi w infrastrukturę użyteczności publicznej (świetlice – sale wiejskie, place zabaw – siłownie zewnętrzne, boiska) - dość dobra baza lokalowa szkół - dobra baza lokalowa Ośrodka Kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - mała aktywność gospodarcza - jeziora zagrożone przez zbytnią eksploatację, nieszczelne szamba i spływy z pól - brak zwodociągowania części gminy - brak rozwiniętej sieci kanalizacyjnej - zły stan dróg, brak chodników - mało propozycji spędzania wolnego czasu - rozpowszechnienie patologii społecznych - brak dostosowania kwalifikacji dużej liczby aktywnych zawodowo do wymagań rynku pracy - postawy roszczeniowe części mieszkańców, - mała aktywność obywatelska dużej części społeczeństwa - niewystarczająca infrastruktura turystyczna (baza noclegowa, zagospodarowanie brzegu jezior, drogi pieszo-rowerowe) - brak dostępnych usług medycznych i aptek - brak nowoczesnych technologii w zakresie odnawialnych źródeł energii - mała liczba planów zagospodarowania przestrzennego - brak promocji gospodarczej - brak programu wsparcia dla przedsiębiorców

Tab. 44 Wewnętrzne szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROZENIA
Wewnętrzne	Wewnętrzne
<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja sieci drogowej, - rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, - rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, - rozwój pozarolniczych źródeł utrzymania mieszkańców wsi (na przykład agroturystyki), - rozwój turystyki poprzez odpowiednie wykorzystanie walorów środowiska, - zahamowanie rozwoju patologii społecznych, - trwałość polityki gospodarczej władz gminy - zogniskowanie społeczności wokół problematyki rozwoju gminy - realizacja inwestycji w dziedzinie infrastruktury - postęp w segregowaniu i utylizowaniu odpadów, - budowa ścieżek rowerowych i szlaków pieszych - utworzenie lokalnego programu rewitalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> - degradacja środowiska związana z lokalizacją przedsiębiorstw negatywnie na nie oddziałujących - brak środków finansowych - opór mieszkańców związany wprowadzeniem nowych rozwiązań i zbyt powolna modernizacja wsi, - utrzymywanie się wysokiego bezrobocia, - rozszerzanie się negatywnych postaw młodzieży i złych wzorów współżycia społecznego, - pauperyzacja społeczeństwa (szczególnie na terenach wiejskich, pracowników sfery budżetowej, emerytów i rencistów), - starzenie się społeczności gminy

Tab. 45 Zewnętrzne szanse i zagrożenia

SZANSE Zewnętrzne	ZAGROŻENIA Zewnętrzne
<ul style="list-style-type: none"> - środki pomocowe z Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych, - bliskość drogi S3 i węzła w Renicach 	<ul style="list-style-type: none"> - niestabilność warunków ekonomiczno-prawnych dla działalności gospodarczej - zbyt mała różnica między najniższym wynagrodzeniem, a wysokością świadczeń socjalnych - rosnące koszty pracy - pomniejszanie dochodów własnych gmin (nakładanie przez państwo obowiązków bez idących za tym gratyfikacji finansowych) - brak nowego kapitału - brak stabilnego prawodawstwa, szczególnie uciążliwy dla potencjalnych inwestorów

5. WIZJA, MISJA I CELE ROZWOJU GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI NA LATA 2016-2020

Wizja i misja gminy są podstawą określenia konkretnych celów i kierunków działań. Wizja Gminy stanowi aspiracje społeczeństwa oraz władz samorządowych, a także ich plany działania i wyobrażenia przyszłości Gminy. Określając wizję Gminy Nowogródek Pomorski, uwzględnić należy potencjał, uwarunkowania wewnętrzne gminy, ale także tradycję oraz opinię mieszkańców. Zgodnie z wizją, Gmina Nowogródek Pomorski w 2020 roku powinna być małą ojczyzną dla mieszkańców. Miejscem, w którym panuje ład, porządek, bezpieczeństwo, tolerancja i wzajemne zrozumienie. Realizacja założeń wpłynie na poprawę jakości życia, osiedlanie się nowych mieszkańców, brak emigracji poza teren gminy oraz lokowanie działalności gospodarczej na terenie gminy.

Osiągnięciu założeń wizji, służyć ma misja, czyli kierunek i sposób działania na najbliższe lata.

GMINA NOWOGRÓDEK POMORSKI – MIEJSCEM DLA CZŁOWIEKA

Sięgając po dokumenty strategiczne, przyjęte zamierzenia z ostatnich 10 lat absolutnie nie uległy dezaktualizacji. Gmina Nowogródek Pomorski to wciąż miejsce trwałego i zrównoważonego rozwoju, rosnącego poziomu życia mieszkańców, przyjaznego inicjowania i rozwoju przedsiębiorczości, ośrodkiem turystycznym i kulturalnym.

Cele strategiczne, operacyjne oraz zakres planowanych działań.

Tab. 46 Cele

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zakres
<p>Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej oraz gospodarki lokalnej</p>	<p>Poprawa gospodarki wodno-ściekowej</p> <p>Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu w gminie</p> <p>Wspieranie i rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, modernizacja i dostosowanie sieci wodociągowej do aktualnej sytuacji i potrzeb. 2. Opracowanie i realizacja przyjętego rozwiązania koncepcji poprawy jakości wody w m. Giżyn oraz Rokitno 3. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków 4. Tworzenie warunków niezbędnych do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy 5. Rozwój infrastruktury komunalnej i teleinformatycznej
<p>Poprawa układu komunikacyjnego Gminy</p>	<p>Budowa lub modernizacja infrastruktury drogowej, chodników i ścieżek rowerowych</p> <p>wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa oraz modernizacja ciągów pieszo-jezdnych 2. Budowa tras i szlaków rowerowych 3. Budowa, przebudowa dróg i chodników w tym m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) ul. Ogrodowej w Karsku b) ul. Barlineckiej w Nowogrodku Pomorskim c) budowa obwodnicy Karska d) droga Karsko – Parzeńsko e) przebudowa ulicy w Kinicach (tzw. Kozia) f) przebudowa drogi powiatowej Nowogród Pomorski – Karsko – Łubianka g) budowa chodnika w miejscowości Świątki 4. Wykup gruntu z przeznaczeniem na cele użyteczności publicznej
<p>Kształtowanie przestrzeni publicznej</p>	<p>Utrzymanie ładu przestrzennego</p> <p>Dbłość o czystość i estetykę otoczenia Gminy</p> <p>Promocja Gminy</p> <p>Stworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa placów zabaw 2. Zagospodarowanie centrów wsi 3. Poprawa warunków mieszkaniowych mieszkańców 4. Promocja terenów przeznaczonych pod inwestycje 5. Zagospodarowanie terenów „zielonych” oraz przestrzeni wykorzystywanej do celów rekreacyjno-sportowych 6. Poprawa estetyki i zagospodarowanie terenów przyległych do budynków użyteczności publicznej 7. Zagospodarowanie terenu wokół jezior i akwenów wodnych 8. Modernizacja cennych obiektów zabytkowych

<p>Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego</p>	<p>Preferowanie inwestycji o technologii przyjaznej dla środowiska</p> <p>Promocja postaw proekologicznych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Najnowsze technologie produkcji ciepła 2. Program wspierania przedsiębiorczości 3. Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych 4. Docieplanie budynków użyteczności publicznej 5. Montaż instalacji fotowoltaicznej 6. Edukacja mieszkańców i przedsiębiorców mająca na celu wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa 7. Pomoc przy uzyskaniu środków unijnych na inwestycje mające wpływ na zmniejszenie emisji CO₂. 8. Przebudowa kotłowni i instalacji co w Szkole Podstawowej w Nowogrodku Pomorskim
<p>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</p>	<p>Zdefiniowanie i diagnoza obszaru zdegradowanego</p> <p>Poprawa warunków życia mieszkańców</p> <p>Partycypacja społeczna</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wytyczenie obszaru wybranego do rewitalizacji 2. Prowadzenie działań aktywizacyjnych zmierzających do integracji lokalnej społeczności 3. Kształtowanie przestrzeni publicznej na rzecz i potrzeby mieszkańców 4. Wykorzystanie szans rozwoju turystyki i agroturystyki na zdefiniowanych terenach 5. Rozwój produktu turystycznego 6. Podnoszenie walorów estetycznych zdegradowanych terenów i obiektów 7. Podnoszenie aktywności gospodarczej 8. Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych mieszkańców

<p>Zaspokojenie potrzeb społecznych</p>	<p>Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz osób odwiedzających Gminę</p> <p>promocja walorów turystycznych i historycznych</p> <p>Pobudzenie aktywności i wspieranie integracji społecznej</p> <p>Wspieranie kapitału ludzkiego</p> <p>Rozwój satysfakcjonującej oferty spędzania czasu wolnego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania wpływające na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców 2. Restauracja i promocja walorów przyrodniczych i historycznych oraz innych „ciekawych” miejsc na terenie gminy. 3. Podniesienie jakości pomocy społecznej 4. Wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi 5. Działania na rzecz kultury i sportu 6. Organizacja imprez gminnych, w tym m.in.: Konkurs Palm i Pisanek, Dożynki gminne, itp. 7. Wydarzenia integrujące mieszkańców gminy. 8. Mobilna biblioteka 9. Wyrabianie zdrowych nawyków żywieniowych. 10. Doposażenie Harcerstwa 11. Wydawnictwo - redakcja - drukarnia - sprzęt drukarski, programy graficzne, (prasa, twórczość lokalna, materiały reklamowe, promocja regionu) 12. Pracownia ceramiczna (piec do wypalania, koło garncarskie, szkliwa, glina, narzędzia rzeźbiarskie, wałkownice) 13. Tablica interaktywna do zajęć z dziećmi podczas lekcji bibliotecznych; 14. Tablice elektroniczno – informacyjne. Skonfigurowane tak aby łączyły wszystkie miejsca tj.: Ośrodek Kultury, Biblioteki, Szkoły. Zadaniem tablic jest szybka, bieżąca informacja o wydarzeniach obecnych i przyszłych. 15. Plener malarsko-rzeźbiarski 16. Aktywizacja mieszkańców 17. Szkolenia i kursy – poprawa aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców
<p>Poszerzenie oferty edukacyjnej</p>	<p>Działania na rzecz oświaty</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy głównie poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego; - realizację zajęć rozwijających uzdolnienia; - organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów; - nawiązywanie współpracy otoczeniem zewnętrznym w celu realizacji programów edukacyjnych;

		<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywanie narzędzi, metod i form pracy wypracowanych w ramach projektów zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach POKL; - pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym; - doradztwo zawodowe dla uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; - realizację zajęć pozaszkolnych lub pozalekcyjnych. <p>2. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kursy i szkolenia doskonalące; - szkolenia kaskadowe, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach POWER; - współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii. <p>3. Indywidualizację pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi w tym ucznia młodszego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami; - przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcia ucznia młodszego i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy;
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły. <p>4. Tworzenie warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu głównie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych; - doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu; <p>5. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w szczególności poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej; - podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli wszystkich przedmiotów w zakresie korzystania z zakupionych narzędzi TIK; - kształtowanie i rozwijanie podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów.
--	--	--

6. RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI DOT. STRATEGII ROZWOJU GMINY NA LATA 2015 – 2020.

6 .1. Cel badań

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Nowogródek Pomorski na lata 2015-2020 związane było nieodzwrotnie z przeprowadzeniem badania ankietowego, celem zapoznania się z opinią mieszkańców gminy. Czynny udział w konsultacjach pozwolił na opracowanie strategicznego dokumentu uwzględniającego opinie i sugestie mieszkańców, przedsiębiorców i turystów oraz koncentrującego się na ważnych z ich punktu widzenia kwestiach.

6. 2. Struktura badań

Na przełomie września i października 2014 roku wśród pełnoletnich mieszkańców Gminy Nowogródek Pomorski zostały przeprowadzone badania dot. rozwoju gminy, które miały na celu zapoznanie się z opinią mieszkańców odnośnie inwestycji i działań, jakie powinny być priorytetowe do zrealizowania oraz ukazały najważniejsze problemy i sytuację społeczno – gospodarczą, która występuje na terenie poszczególnych sołectw. Mimo, że często ankierzy musieli pomagać mieszkańcom w wypełnianiu ankiet nie wpłynęło to na ich anonimowość, lecz dzięki temu szersza grupa osób wzięła w nich udział. Formularze można było pobrać również ze strony Urzędu Gminy

Nowogródek Pomorski www.nowogrodekpomorski.pl. Zawierały one szereg pytań zamkniętych z możliwością jednokrotnego i wielokrotnego wyboru odpowiedzi. Dzięki takiej strukturze respondenci mogli zaznaczać odpowiedzi zgodnie ze swoim przeczuciem. Wyjątek stanowiło jedno pytanie otwarte, gdzie mogli samodzielnie wypowiedzieć się odnośnie inwestycji i działań, w poszczególnych dziedzinach takich jak:

- infrastruktura (drogi parkingi, kanalizacja, wodociągi, obiekty użyteczności publicznej)
- sfera społeczna (edukacja, bezrobocie, pomoc społeczna, problemy społeczne)
- sfera gospodarcza (rolnictwo, przedsiębiorstwo, turystyka, przemysł)
- ochrona środowiska i zasobów przyrodniczych

Wypełnione kwestionariusze mieszkańcy mogli zostawić Sołtysom, a także dostarczyć bezpośrednio do siedziby Urzędu. W badaniu ankietowym łącznie wzięło udział 337 respondentów z sołectw wymienionych w tabeli nr 46. Najwięcej osób pochodziło z Karska, które jest zarazem największym sołectwem w Gminie Nowogródek Pomorski.

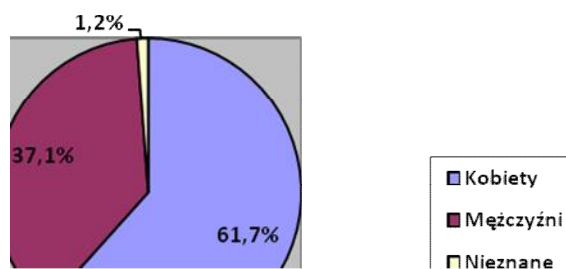
Tab. 47 Liczba respondentów z poszczególnych sołectw

Lp.	Sołectwo	Liczba respondentów
1	Rokitno	7
2	Chocień	4
3	Golin	7
4	Smólsko	3
5	Smolary	3
6	Rataje	4
7	Somin	1
8	Stawno	2
9	Kinice	25
10	Karlin	5
11	Świątki	9
12	Ławin	2
13	Kolonia Nowogródek Pomorski	4
14	Nowogródek Pomorski	38
15	Giżyn	45
16	Karsko	132
17	Trzcinna	37
18	Ulejno	1
19	Sumiak	8
Razem:		337

6.3. Charakterystyka osób ankietowanych

Jednym z etapów tworzenia „Strategii Rozwoju Gminy Nowogródek Pomorski na lata 2015-2025” była analiza przeprowadzanych ankiet. O wiarygodności uzyskanych wyników świadczy szeroki przekrój wiekowy, zatrudnienie oraz płeć osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym. Jak wynika z wykresu 1 wśród grupy ankietowanych ze względu na płeć dominowały kobiety: 61,7 % (208 osób), natomiast mężczyźni stanowili 37,1% (125 osób) zaś osoby, które nie podały płci jedyne 1,2% (4 osoby).

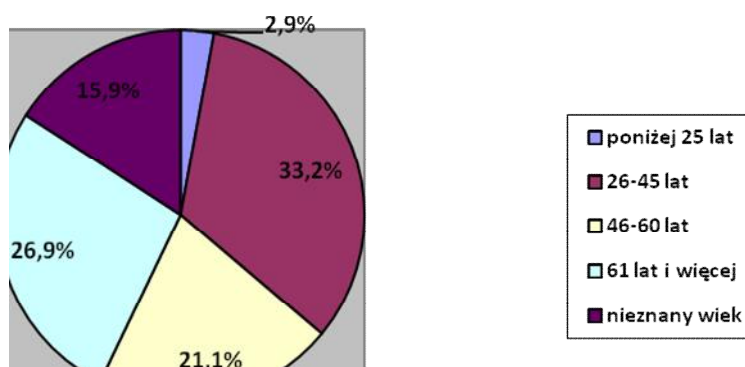
Wykres 1. Udział procentowy respondentów ze względu na płeć

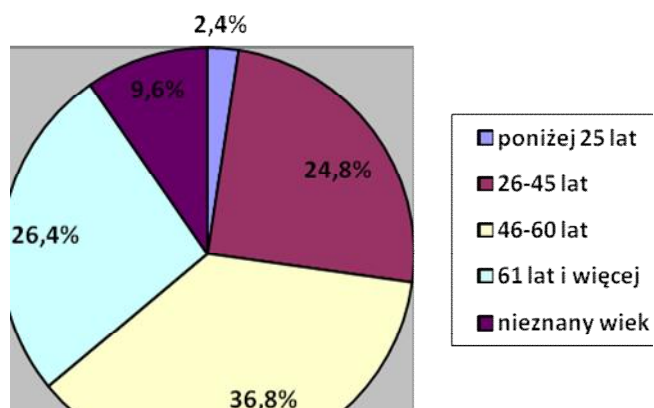
Z przeprowadzonych ankiet wynika także, że pod względem wiekowym najwięcej kobiet, które wzięły udział w badaniu miało 26-45 lat (33,2%) – wykres nr 2, a wśród mężczyzn 46-60 lat (36,8%) – wykres nr 3. Natomiast 4 osoby, które nie podały swojej płci stanowiły przedział wieku 26-45 lat (100%) – wykres nr 4.

Z przeprowadzonych ankiet wynika, że wśród ankietowanych aż 104 osoby, to osoby w wieku 26-45 (30,86%) – wykres nr 5.

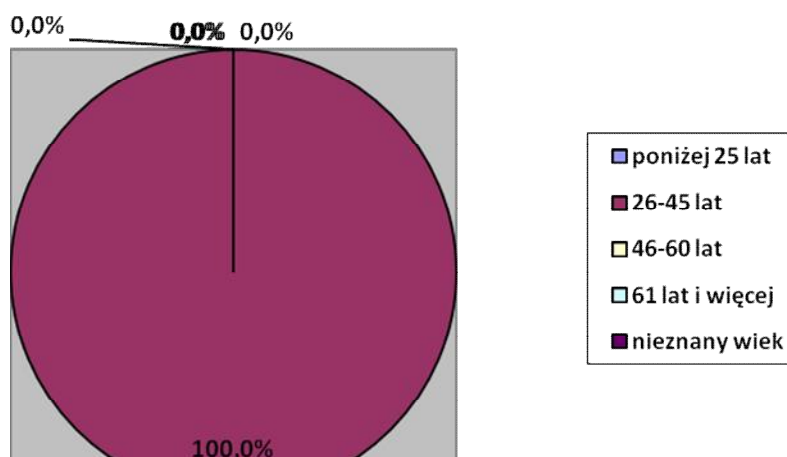
Wykres 2. Udział procentowy kobiet ze względu na wiek

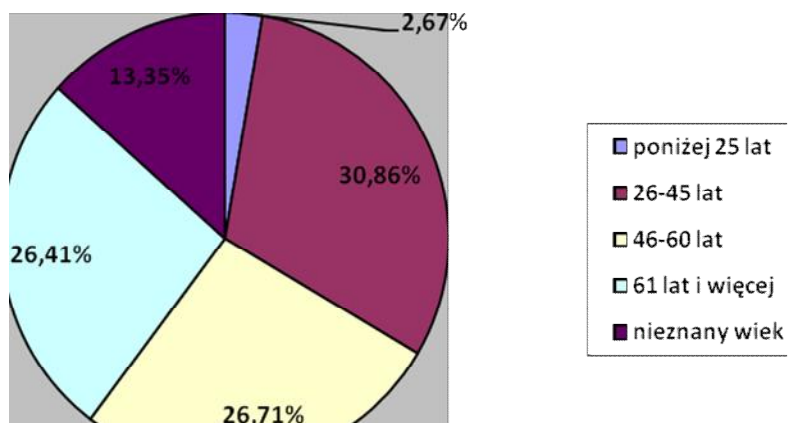
Wykres 3. Udział procentowy mężczyzn ze względu na wiek

Wykres 4. Udział procentowy osób, które nie podały swojej płci

Wykres 5. Udział procentowy wszystkich osób ze względu na wiek

Wśród ankietowanych: 86 osób to osoby pracujące, 77 - bezrobotne, 116 - emeryci, rolnicy - 20, przedsiębiorcy - 4, uczniowie/studenci - 5, 29 osób nie określiło swojego statusu zawodowego.

6.4. Wyniki badań

W ankiecie respondenci proszeni byli między innymi o dokonanie oceny stanu obecnego poszczególnych elementów związanych z jakością życia na terenie Gminy Nowogródek Pomorski. Odpowiedzi respondentów były różne i przedstawiały się następująco:

Tab. 48 Infrastruktura techniczna

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	bardzo źle	%	źle	%	średnio	%	dobrze	%	bardzo dobrze	%	brak oceny	%
Poziom rozwoju sieci wodociągowej	24	23,08	13	12,5	18	17,30	25	24,04	6	5,77	18	17,31
Poziom rozwoju sieci kanalizacyjnej	44	42,31	10	9,62	3	2,88	7	6,73	2	1,92	38	36,54
Jakość dróg gminnych	41	39,42	21	20,19	23	22,12	15	14,42	2	1,92	2	1,92
Jakość dróg powiatowych	24	23,08	19	18,27	35	33,65	22	21,15	0	0	4	3,85
Gospodarka odpadami	0	0	2	1,92	14	13,46	69	66,35	15	14,42	4	3,85

Z przeprowadzonej analizy, wynika iż znaczna część ankietowanych ocenia źle, lub bardzo źle infrastrukturę w postaci sieci kanalizacyjnej oraz dróg gminnych. Nieznacznie lepiej respondenci ocenili jakość dróg powiatowych. Poziom rozwoju sieci wodociągowej oceniony został w równym stopniu dobrym jak i złym. Najlepiej oceniono gospodarkę odpadami, gdyż aż 66% badanych oceniło jej poziom jako dobry.

Tab. 49 Edukacja, kultura i rekreacja

EDUKACJA, KULTURA I REKREACJA	bardzo źle	%	źle	%	średnio	%	dobrze	%	bardzo dobrze	%	brak oceny	%
Poziom rozwoju infrastruktury sportowo – rekreacyjnej	12	11,54	5	4,81	12	11,54	37	35,58	6	5,77	32	30,77
Poziom rozwoju infrastruktury kulturalnej	14	13,46	5	4,81	13	12,50	40	38,46	2	1,92	30	28,85
Liczba wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	8	7,69	8	7,69	29	27,88	29	27,88	0	0	30	28,85
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	6	5,77	4	3,84	15	14,42	37	35,58	3	2,88	39	37,50
Funkcjonowanie placówek edukacyjnych i ich warunki lokalowe												
a) warunki stworzone uczniom są zadawalające	0	0	2	1,92	11	10,58	21	20,19	1	0,96	69	66,35
b) poziom nauczania jest zadawalający	0	0	4	3,85	8	7,69	19	18,27	0	0	73	70,19
Dostępność zajęć dodatkowych dla uczniów	1	0,96	2	1,92	13	12,50	16	15,38	0	0	72	69,23
Poziom rozwoju opieki przedszkolnej	0	0	3	2,88	8	7,69	13	12,50	1	0,96	79	75,96

Poziom rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz wydarzeń kulturalnych oceniony został w większości na poziomie średnim lub dobrym. Niestety ok. 33% respondentów nie wyraziła swojej opinii na w/w temat. W przypadku oceny funkcjonowania placówek edukacyjnych i ich warunków lokalowych aż 66-76% ankietowanych nie wyraziło swojej opinii. Pozostała część badanych, oceniła badany obszar na poziomie średnio lub dobrze.

Tab. 50 Strefa przestrzenna

STREFA PRZESTRZENNA	bardzo źle	%	źle	%	średnio	%	dobrze	%	bardzo dobrze	%	brak oceny	%
Stan i jakość terenów rekreacyjnych	22		11		20		36		6		9	

		21,15		10,58		19,23		34,62		5,77		8,65
Estetyka otoczenia i ład przestrzenny	8	7,69	12	11,54	34	32,69	37	35,58	4	3,85	9	8,65
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poszczególnych miejscowości	12	11,54	16	15,38	31	29,81	33	31,73	4	3,85	8	7,69

Stan i jakość terenów rekreacyjnych oceniono od bardzo złego, aż po dobry. Estetyka otoczenia i ład przestrzenny oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej ocenione zostały w znacznym stopniu na poziomie średnim i dobrym.

Tab. 51 Gospodarka i rynek pracy

GOSPODARKA I RYNEK PRACY	bardzo złe	%	złe	%	średnio	%	dobrze	%	bardzo dobrze	%	brak oceny	%
Lokalny rynek pracy	22	21,15	17	16,35	9	8,65	3	2,88	1	0,96	52	50
Atrakcyjność inwestycyjna obszaru Gminy	11	10,58	7	6,73	15	14,42	8	7,69	2	1,92	61	58,65
Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	13	12,50	7	6,73	16	15,38	3	2,88	1	0,96	64	61,54
Rozwój sektora przemysłu i usług pozarolniczych	13	12,50	8	7,69	16	15,38	4	3,85	1	0,96	62	59,62
Dostępność i jakość terenów inwestycyjnych	10	9,62	5	4,81	14	13,46	6	5,77	1	0,96	68	65,38

Oceniając obszar gospodarki i rynku pracy, znaczna część respondentów nie wyraziła swojego zdania. Jest to niepokojący objaw, gdyż wskazuje to na brak zainteresowania powyższym obszarem.

Tab. 52 Turystyka

TURYSTYKA	bardzo złe	%	złe	%	średnio	%	dobrze	%	bardzo dobrze	%	brak oceny	%
Atrakcyjność turystyczna Gminy	16	15,38	17	16,35	17	16,35	15	14,42	2	1,92	37	35,58
Poziom rozwoju bazy turystycznej – wypoczynkowej	17	16,35	17	16,35	16	15,38	7	6,73	1	0,96	46	44,23
Promocja Gminy, działania mające na celu pozyskanie turystów	12	11,54	15	14,42	24	23,08	4	3,85	2	1,92	47	45,19

Turystyka to obszar, w którym również większość respondentów nie określiła swojego zdania.

Tab. 53 Sfera społeczna

SFERA SPOŁECZNA	bardzo złe	%	złe	%	średnio	%	dobrze	%	bardzo dobrze	%	brak oceny	%
Aktywność społeczna mieszkańców Gminy	12	11,54	10	9,62	23	22,11	31	29,81	5	4,81	23	22,12
Dostęp do Internetu	14	13,46	6	5,77	8	7,69	35	33,65	9	8,65	32	30,77
Bezpieczeństwo	15	14,42	11	10,58	26	25	41	39,42	3	2,88	8	7,69
Zapobieganie marginalizacji	19	18,27	7	6,73	14	13,46	16	15,38	0	0	48	46

Kolejna część ankiety dotyczyła wyboru najistotniejszych według respondentów problemów Gminy Nowogródek Pomorski.

Tab. 54 Analiza problemów występujących na terenie Gminy Nowogródek Pomorski

SFERA SPOLECZNA	
WYSOKIE BEZROBOCIE	40
NIEDOSTATECZNY POZIOM OPIEKI ZDROWOTNEJ	39
ALKOHOLIZM, PRZEMOC W RODZINIE I INNE PATOLOGIE	21
NIEZADALAJĄCY POZIOM POMOCY SPOŁECZNEJ	21
EMIGRACJA LUDZI Z GMINY	15
NIEDOSTATECZNA ILOŚĆ MIESZKAŃ SOCJALNYCH	13
WĄSKA OFERTA KULTURALNA	8
DYSKRYMINACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	1
NISKA JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA	0
INNE: Rataje brak możliwości bezpiecznego wypoczynku dzieci, nie ma placu zabaw, boiska	
INNE: BRAK ZAINTERESOWANIA URZĘDU GMINY PROBLEMAMI MIESZKAŃCÓW	

SFERA GOSPODARCZA	
SŁABY SYSTEM TRANSPORTOWY I KOMUNIKACYJNY	43
BRAK NOWYCH ZAKŁADÓW PRACY	33
BRAK DOPŁYWU INWESTORÓW	21
BRAK PRZEMYSŁU I NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII	14
NISKI POZIOM DOCHODÓW	13
NIEWYST. WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO	12
NIEDOCHODOWE ROLNICTWO	11
NISKI POZIOM USŁUG	8
SŁABY SYSTEM WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	7
BRAK PRACOWNIKÓW Z KWALIFIKACJAMI	3

SFERA PRZESTRZENNA I ŚRODOWISKOWA	
BRAK NOWYCH ZAKŁADÓW PRACY	34
NIEZADAWAJĄCA CZYSTOŚĆ WÓD	32
TRUDNOŚCI Z UTRZYMANIEM CZYSTOŚCI LASÓW	19
SŁABA ŚWIADOMOŚĆ EKOLOGICZNA	15
NIEDOSTATECZNY STOPIEŃ WYKORZYSTANIA ENERGII	14
ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA	13
ZBYT MAŁA ILOŚĆ ZIELENI PUBLICZNEJ	12
NIEZADAWAJĄCY SYSTEM SEGREGACJI	5
NADMIERNY POZIOM HAŁASU	2
NISKA ENERGOOSZCZEDNOŚĆ BUDYNKÓW	0
INNE : ŚMIECI PRZY DROGACH	
INNE: UTRUDNIAJĄCE ŻYCIE MUCHY	

SFERA INFRASTRUKTURALNA	
ZŁY STAN TECHNICZNY DRÓG W GMINIE	52
NIEWYSTARCZAJĄCA KANALIZACJA	45
ZBYT MAŁA ILOŚĆ ŚCIEŻEK I TRAS ROWEROWYCH	38
SŁABO ROZWINIĘTA SIEĆ KOMUNIKACJI	35
NIEWYSTARCZAJĄCE WODOCIĄGI	27
NIEDOSTATECZNA ILOŚĆ OBIEKTÓW REKREACYJNO	15
NISKA ESTETYKA PRZESTRZENI	8
BARIERY ARCHITEKTONICZNE	7
NIEZADALAJĄCY STAN I WYPOSAŻENIE OBIEKTÓW KULTURY: ZABYTKÓW, BIBLIOTEK	6
ZŁY STAN TECHNICZNY I WYPOSAŻENIE BUDYNKÓW PUBLICZNYCH	1
INNE: BRAK MIEJSC DLA DZIECI I MŁODZIEŻY. MŁODZIEŻ NIE MA GDZIE PRZEBYWAĆ	

W ostatnim pytaniu ankiety, mieszkańcy mieli możliwość wskazania propozycji inwestycji lub działania do realizacji w Gminie Nowogródek Pomorski.

Wśród ankietowanych, najczęściej występujące pomysły to:

- Sfera społeczna:
  - działania na rzecz powstawania nowych zakładów pracy, a tym samym nowych miejsc pracy
  - poprawa opieki zdrowotnej na terenie gminy oraz powstanie punktu aptecznego
  - zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
  - poprawa bezpieczeństwa poprzez wzmożone patrole policji

- Sfera gospodarcza :
  - rozwój infrastruktury turystycznej
  - działania na rzecz zwiększenia liczby inwestorów (powstawanie nowych przedsiębiorstw)
  - poprawa zagospodarowania terenów wokół jezior

- Sfera ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych
  - poprawa jakości wody
  - poprawa estetyki Gminy
  - walka z zaśmiecaniem lasów i poboczy dróg

- Sfera dot. infrastruktury
  - poprawa jakości dróg powiatowych i gminnych
  - skanalizowanie pozostałej części gminy
  - poprawa jakości wody z wodociągów
  - poprawa infrastruktury turystycznej
  - budowa chodników
  - doświetlenie niektórych punktów na wsiach
  - budowa placów zabaw
  - budowa ścieżek rowerowych
  - modernizacja plaż

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE

- 1.2. Wstęp
- 2.2. Metodologia
- 2.3. Ogólna charakterystyka Gminy Nowogródek Pomorski
- 2.4. Formy Ochrony Zabytków
- 2.5. Zasoby Dziedzictwa Kulturowego
- 2.6. Zagospodarowanie Przestrzenne
- 2.7. Analiza Finansowa

2. SFERA SPOŁECZNA

- 2.1. Demografia
- 2.2. Rynek pracy i bezrobocie
- 2.3. Bezpieczeństwo publiczne
- 2.4. Aktywność Społeczna – organizacje pozarządowe
- 2.5. Oświata
- 2.6. Kultura
- 2.7. Pomoc Społeczna

3. SFERA GOSPODARCZA

- 3.1. Gospodarka
- 3.2. Przedsiębiorczość
- 3.3. Rolnictwo

4. ANALIZA SWOT

5. WIZJA, MISJA I CELE ROZWOJU GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI NA LATA 2016-2020

6. RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI DOT. STRATEGII ROZWOJU GMINY NA LATA 2015 – 2020.

- 6.1. Cel badań
- 6.2. Struktura badań
- 6.3. Charakterystyka osób ankietowanych
- 6.4. Wyniki badań